

ЦЕМЕНТАРНИЦА „УСЈЕ“ АД СКОПЈЕ

**Годишен извештај и
Законски финансиски извештаи
31 декември 2013 година**

ЦЕМЕНТАРНИЦА "УСЈЕ" АД - СКОПЈЕ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ ЗА 2013 ГОДИНА

Скопје, февруари 2014

СОДРЖИНА

- 1. Општо**
- 2. Продажба**
- 3. Тековни операции**
- 4. Безбедност и здравје при работа**
- 5. Корпоративна општествена одговорност**
- 6. Животна средина**
- 7. Останати обелоденувања**

1. ОПШТО

Цементарница “Усје” А.Д. - Скопје (“Друштвото” или Усје) е основана во Република Македонија со седиште на ул. Борис Трајковски 94, Скопје.

Главна дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, пакуван цемент, готов бетон, клинкер и други слични производи.

2. ПРОДАЖБА

ЦЕМЕНТ: Поволните временски услови во последниот квартал од 2013 година допринесоа за продолжување на продажниот тренд на домашниот Пазар до крајот на годината резултирајќи со зголемена потрошувачка на цемент проценета на 5% во однос на 2012. Продажбите на УСЈЕ го надминаа обележаниот тренд, искористувајќи ја состојбата на непроменет увоз “flat import” во однос на 2012 година. Иако цените во последниот квартал беа подобри од цените во истиот период во 2012, влошените пазарни услови во соседните земји резултираа со намалување на годишната просечна цена од 5% во однос на просечната цена во 2012 година.

Вкупниот извоз на цемент во количина за Косово се зголеми за скоро 10% следејќи го позитивниот пазарен тренд во земјата.

ВЕРТИКАЛНА ПОВРЗАНОСТ: Работењето на секторот за готов бетон беше негативно погодено од интензивната конкуренција присутна на пазарот резултирајќи со огромен пад на продадените количини и завршувајќи со негативен оперативен резултат. Продажбата на агрегати незначително се зголеми во однос на 2012 година постигнувајќи ист оперативен резултат.

3. ТЕКОВНИ ОПЕРАЦИИ

Работата на печките и во 2013 година ја следеа побарувачката со акцент ставен на оптимизирање на залихите и работниот капитал во текот на годината. Во текот на 2013 година печка бр.3 работеше со 76% фактор на искористеност, додека печка бр.4 работеше со 41% фактор на искористеност. Мелниците за цемент работеа со фактор на искористеност помал од 35%.

Усје го обезбеди потребниот цемент за проектот на новата секција на автопатот Демир Капија-Смоквица за фазата на реализација во 2013 година.

Усје исто така воведе во редовна употреба средство за намалување на шестовалентниот хром во цементите со цел да го ублажи ризиците по здравјето на крајните корисници на цементот во согласност со Европските закони.

Беше направено натамошно прилагодување на цементите во насока на намалување на емисиите на CO₂. Во текот на 2013 година се прекина со работа на старата котлара и се премина целосно кон производство на пара со нова постројка со многу помали влијанија на животната средина.

4. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

Посветеноста и напорите за уште поголеми достигнувања во областа на безбедност и заштита при работа продолжуваат и во текот на целата 2013 година. Соработката и размената на искуства и знаења на групациско ниво придонесе постигнување на повисоки стандарди и резултати.

Поттикнувањето на поголема инволвираноста на сите вработени, особено на оние од средните и пониски слоеви, придонесе за значително зголемување на пријавените инциденти и безбедносна култура на ова категорија. Во 2013 година имаше вкупно пријавени 352 инциденти (наспроти 119 пријавени во 2012 година), од кои 96% се веќе решени. Кон крајот на годината беше сменет и начинот на вршење на внатрешни безбедносни проверки преку активно и одговорно инволвирање на „домаќините“ на локациите.

Зголемувањето на безбедносната култура и однесување на изведувачите се вршеше преку примена на повисоки стандарди и барања, започнувајќи од процесот на купување, а завршувајќи со нивните годишни евалуации.

Нашите достигнувања за безбедност и здравје при работа беа признати со добивањето на Национална награда за најдобра практика за безбедност и здравје при работа за 2012 година.

Сепак, едната и единствена повреда во последниот квартал на 2013 година го потврдува фактот дека секогаш има процор за подобрување и дека процесот на безбедност и здравје при работа е бескраен процес.

5. КОРПОРАТИВНА ОПШТЕСТВЕНА ОДГОВОРНОСТ

Корпоративната општествена одговорност отсекогаш е во суштината на филозофијата на ТИТАН и има директно и постојано влијание врз неговото работење како деловно претпријатие, како и врз неговите работни односи и инволвираност во општеството.

Во фокусот на нашата стратегија за корпоративна општествена одговорност во 2013 година беше процесот на комуникација и интеракција со сите засегнати страни, со своите вработени, добавувачи, деловни партнери и институции, како и локалната и пошироката заедница, преку различни иницијативи и споделување на најдобри практики.

Известување за напредокот - Глобален договор на ОН: Извештај за општествена одговорност и оддржлив развој

Во 2013 година, Усје го издаде својот четврт Извештај за општествена одговорност и оддржлив развој, во кој се содржани сите напори, заложби, посветеност и најдобрите практики на Усје на полето на општествената одговорност. Извештајот за општествена одговорност и оддржлив развој беше доставен и презентираан на сите засегнати страни, истиот е објавен и на веб страницата на Усје (www.usje.com.mk) и на страницата на Глобалниот договор на Обединетите Нации како Известување за напредокот.

Проекти за развој на заедницата

Како добар корпоративен граѓанин, Цементарница УСЈЕ продолжува со својата поддршка на проектите на Општина Кисела Вода каде функционираме и работиме, вклучувајќи ги, меѓу другото, Проектот за партнерство со училиштата, изградба на 3 детски игралишта, поддршка на изградба на дневен центар за деца со посебни потреби и новогодишни подароци за децата, одбележување на катастрофалниот земјотрес во Скопје, поддршка на децата со посебни потреби - Летен и спортски камп за деца со оштетен слух, стипендии за МБА студии итн.

Обука и развој на вработените

Друштвото континуирано се залага за развивање на своите вработени, притоа давајќи приоритет на безбедноста и здравјето, заштита на животната средина, техничкото знаење, како и на меките вештини. Во 2013 година се остварени вкупно 6.644 часа обука на наши вработени, што претставува индекс од 20,1 часа по вработен. Вкупно часови на обука на наши вработени и изведувачи беа 6.793.

Развојот на нашите луѓе и изведувачите во областа на безбедноста и здравјето и во иднина ќе продолжат со зголемен интензитет. Оваа година, бројот на часови на обука од областа на безбедност и здравје достигна 793 часа за нашите луѓе и 149 за изведувачите.

Награди за општествена одговорност

УСЈЕ освои Национална награда за општествена одговорност за односи на пазарот

УСЈЕ освои прва награда, Национална награда за општествена одговорност, во категоријата Односи на пазарот со проектот Поддршка на купувачите. Националните награди за најдобри општествено одговорни практики за 2012 година се организирани од Националното координативно тело за општествена одговорност на претпријатијата, поддржани од Европската Унија, а спроведени од Министерството за економија во партнерство со невладината организација Zenit. Оваа година шестта по ред откако се реализира овој настан, конкурираа 43 компании од земјата со 66 проекти. Покрај првата награда, УСЈЕ доби и Признание во категоријата Животна средина со проектот Третман на атмосферски и површински води во Цементарница УСЈЕ.

Овие признанија се потврди за заложбите на УСЈЕ да биде одговорен корпоративен граѓанин и да придонесува за растот и добросостојбата на сите засегнати страни, вклучувајќи ги и нашите купувачи, добавувачи, животната средина и општеството како целина.

6. ЖИВОТНА СРЕДИНА

Усје како дел од Групаацијата Титан, е посветена на постојани подобрувања и одговорност спрема животната средина.

Во таа смисла подолу се наброени дел од проектите кои се реализирани во 2013 година:

Зелен Појас

Во рамките на проектот Зелен појас, во 2013 година беа засадени вкупно 19.061 садници, од кои 10.960 садници се посадени на површинските копови, 2.711 садници во кругот на фабриката, а останатите 5.390 садници се донација за јавни површини во Општина Кисела Вода и Градот Скопје.

Пречистителна станица

Цементарница Усје АД Скопје ја пушти во употреба првата Пречистителна станица за атмосферски води, прва од ваков вид во Македонија. Новата Пречистителна станица е инвестиција вредна повеќе од половина милион евра и е дел од активностите за имплементирање на Оперативниот план за усогласување на А интегрирана еколошка дозвола. Со реализацијата на оваа инвестиција, УСЈЕ целосно ги исполнува обврските од Оперативниот план за усогласување на А интегрирана еколошка дозвола пред рокот кој истекува во април 2014 година.

Во пробниот период кој траеше од февруари до ноември 2013 година испитани беа повеќе режими на работа во различни услови од аспект на количини и квалитет на води кои се третираат. Во декември 2013 година пречистителна станица е официјално пуштена во редовна работа. Оваа активност предизвикува многу позитивни реакции кај сите заинтересирани страни, бидејќи УСЈЕ е прва индустрија во земјата која прочистува атмосферски води и води од миење на улиците во кругот на фабриката.

Студија за намалување на бучава

Производството на цемент, како и повеќето други индустриски активности, преку вртливите делови од опремата, транспортот на материјали и сл. предизвикува бучава.

Измерената бучава на мерните места долж оградата на фабриката и рудниците, не ги надминува законски дозволените нивоа, но како општествено одговорна компанија Цементарница Усје во соработка со стручен тим од Факултетот за природни и технички науки од Штип изработи Студија за контрола на нивоата на бучава во околината на Цементарница Усје. Со овој проект се истражуваа главните извори на бучава при што беа направени над 100 краткотрајни мерења во кругот на фабриката и 24-часовните мерења на бучавата во соседните објекти. Студијата дава модел на дисперзија на бучавата, предлага три сценарија и технички решенија за намалување на бучавата.

Врз основа на ова студија, веќе се поставени и заменети врати и прозори во погоните каде што е потребно, инсталирани се специјално дизајнирани пригушувачи на звук на опремата, а каде што е можно, планирано е и поставување на дополнителни звучни бариери на отворен простор.

Намалување на емисии на NOx

Цементарница Усје иницираше воведување на нова технологија и инсталирање на дополнителна опрема за намалување на емисиите на азотни оксиди (NOx), која се состои од т.н. селективна некаталитичка редукција (SNCR). Опремата е нарачана од светски познатиот YARA од Норвешка, а инсталирање и пуштање во пробна работа се очекува во првиот квартал на 2014 година. Со воведување на оваа технологија се очекува намалување на емисиите на NOx.

7. ОСТАНАТИ ОБЕЛОДЕНУВАЊА

Раководството на Усје е цврсто посветено да продолжи интеграцијата на новите правила и практики во работењето на Друштвото, кои промовираат транспарентност, одговорност, одржлив развој и корпоративна општествена одговорност во секој аспект и област на активност на Друштвото и целата нејзина мрежа на односи со акционерите, вработените, добавувачите, изведувачите и општеството. Согласно сето погоре наведено, Усје како дополнување ги обелоденува следниве информации:

1. Усје има два извршни членови на Одборот на директори - Главен Извршен Директор и Извршен Директор, и пет неизвршни членови од кои двајца се независни.
2. Главниот Извршен Директор и Извршниот Директор не добиваат никакви примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори. Тие се во редовен работен однос на позиција Главен Извршен Директор и Менаџер на администрација и нивните примања се базираат на тоа. Вкупните примања (плата, надоместоци на плата, бонуси, осигурувања и други примања) на извршните членови на Одборот на директори и на останатите членови на клучниот персонал на Друштвото изнесуваат 72.755 илјади денари. Никој од петте неизвршни членови немаат примања врз основа на нивното членство во Одборот на директори.
3. Во текот на 2013 година беа исплатени 417.642 илјади денари како вкупна дивиденда на акционерите на Друштвото или 740,78 денари за една акција и данок за исплатена дивиденда во износ од 46.404 илјади денари.
4. Извори на средства на Друштвото се нејзиниот оперативен готовински прилив.
5. Финансиските резултати за 2013 година се составен дел на Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година.
6. Следствено на претходното, Политиката на управување со финансискиот ризик детално е објаснета во забелешка 17 кон Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година.
7. Во текот на 2013 година освен зделки остварени од редовното работење (набавки и продажби на производи), УСЈЕ нема остварено големи зделки и други зделки со заинтересирани страни (забелешка 16 кон Финансиските извештаи на Групаацијата и Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година).
8. Усје ги споделува Визијата и Политиката на Корпоративна Општествена Одговорност (КОО) на Титан Групаацијата, да се води бизнисот на еден етички и општествено одговорен начин со тоа што ќе се постигне помалку штета и ќе се поттикнува да се прави повеќе добро.

Комитетот за КОО на Друштвото, на чие чело е Главниот Извршен Директор продолжува со своето активно учество и во текот на годината се одржаа четири состаноци, согласно на планираното. Комитетот за КОО ја развива стратегијата за КОО, го координира и следи имплементирањето на сите КОО активности во Друштвото. Исто така, комитетот за КОО на Усје е поддржувачки координатор на Групациските КОО визии и политики.

Менаџментот на УСЈЕ продолжува со заложбата за директивите на Групацијата како и Кодексот на однесување на Компанијата да бидат добро разбрани и почитувани од сите вработени. Оваа година сите вработени имаа обука на сите теми и специфичности од Кодексот на однесување. Обуката беше развиена и спроведена како внатрешна обука чија цел беше да ги приближи уште поблиску принципите од Кодексот на однесување до вработените и да ги охрабри, тие принципи да станат дел од нивните индивидуални вредности и индивидуално однесување.

Оваа година беше донесен нов закон во Македонија, тоа е Законот за заштита од вознемирување на работно место. Со цел соодветна имплементација на законот, Друштвото испрати група на вработени на надворешна обука за да бидат специјално обучени како медијатори, исто така Друштвото испрати и писмена информација до сите вработени за содржината на овој закон, како и работничките права и одговорности кои произлегуваат од овој закон. Во исто време, УСЈЕ како компанија која е многу посветена на почитување на човековите права и на Декларацијата за човекови права на Обединетите Нации, отиде еден чекор понапред и организираше и внатрешни обуки на кои на вработените детално им беа објаснети принципите на законот и вработените имаа можност да дискутираат за специфичностите кои имаат влијание на нивното секојдневно работење во фабриката.

Секторот за Интерна Ревизија на Титан Групацијата го следи придржувањето кон Кодексот на однесување на ниво на секоја бизнис единица. Исто така, се користат и годишни оценувања на успешноста во кои се содржат соодветни критериуми во врска со придржувањето кон Вредностите и Кодексот на однесување на Титан Групацијата со цел да се постигнат бизнис целите дефинирани во стратегијата на Титан Групацијата.

“Подмитувањето и Корупцијата” исто така е составен дел од Кодексот на однесување на Титан, додека нивото на изложеност на одредени ризици се оценува секоја година преку извештаи и анализи, обезбедени од страна на Транспарентен Меѓународен Годишен Корупциски Запазувачки Индекс.

Нашиот Кодекс на однесување јасно забранува давање и примање мито, додека како потписници на Глобалниот договор, ние сме целосно обврзани да се приклучиме на националните и останатите програми кои имаат за цел да се елиминира поткупот и корупцијата. Во продолжение, во Титан Кодексот на однесување (www.titan.gr, www.usje.com.mk) објавен во 2008 година, јасно е нагласена политиката на Друштвото спрема своите добавувачи и јасно се искажани договорните обврски на добавувачите кон Усје вклучувајќи ја и обврската да се апстинира од било какви активности кои може да се претстават како акт на поткуп, корупција и измама. Никакви проверени случаи на непочитување и нарушувања на нашата политика на поткупување не се пријавени во текот на 2013 година.

Константинос Дердемезис

Претседател на Одбор на Директори

Содржина

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	1
ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	3
ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА	4
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ	5
КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА	6
ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА НА ДРУШТВОТО	7
1. Општи информации за Друштвото	8
2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи	8
2.2 Значајни сметководствени политики	9
3. Приходи и трошоци	22
4. Данок на добивка	27
5. Недвижности, постројки и опрема	29
6. Вложувања во недвижности	31
7. Залихи	32
8. Побарувања од купувачи и останати побарувања	33
9. Пари и парични средства	34
10. Акционерски капитал	34
11. Останати резерви	35
12. Долгорочни резервации за отпремнини	36
13. Обврски спрема добавувачи и останати обврски	39
14. Превземени и потенцијални обврски	40
16. Трансакции со поврзани страни	43
17. Управување со финансискиот ризик	47
18. Последователни настани	50

ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Главен Извршен Директор

Борис Хрисафов

Седиште

Борис Трајковски бр.94
1000 Скопје

Адвокати

Адвокатска канцеларија Поленак - надворешен адвокат
Адвокатска канцеларија Димитров - надворешен адвокат

Банки

Комерцијална Банка АД - Скопје
Стопанска Банка АД - Скопје
Тутунска Банка АД - Скопје
Алфа Банка АД - Скопје
Охридска Банка АД - Охрид
ПроКредит Банка АД - Скопје
Шпаркасе Банка Македонија АД - Скопје
Халкбанка АД - Скопје

Ревизори

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО
Бул. 8 Септември бр. 18
1000 Скопје
Република Македонија

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР

До акционерите на Цементарница “УСЈЕ” АД Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Цементарница “УСЈЕ” АД Скопје (“Друштвото”) и консолидираните финансиски извештаи на Цементарница “УСЈЕ” АД Скопје и неговите подружници (заедно “Групацијата”), кои што ги сочинуваат извештаите за финансиска состојба на Друштвото и на Групацијата на 31 декември 2013 година и извештаите за сеопфатна добивка, извештаите за промените на капиталот, извештаите на паричните текови за годината која што завршува тогаш и прегледот на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, и интерна контрола којашто раководството смета дека е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали се резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Нашата одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Меѓународните стандарди за ревизија. Тие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршуваме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи на ентитетот за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не за целта на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на ентитетот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според нашето мислење, финансиските извештаи објективно ја презентираат, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото и на Групацјата на 31 декември 2013 година како и финансиската успешност и паричните текови на Друштвото и на Групацјата за годината што завршува тогаш во согласност со сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството, исто така, е одговорно за подготовка на годишниот извештај за работењето во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност во согласност со Законот за ревизија е да известиме дали годишниот извештај е конзистентен со годишната сметка и ревидираните финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година. Нашите постапки во врска со годишниот извештај за работењето се извршени во согласност со МСС 720 и се однесуваат само на оценка дали историските финансиски информации во годишниот извештај за работењето се конзистентни со годишната сметка и ревидираните финансиските извештаи на Друштвото.

Годишниот извештај за работењето е конзистентен, во сите материјални аспекти, со годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2013 година.

Владимир Соколовски
Овластено лице со полномошно

Јасна Дуковска - Јегени
Овластен ревизор

Ернст и Јанг Овластени Ревизори ДОО Скопје
Скопје, 31 март 2014 година

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2013 година

	Забелешки	Консолидиран		Друштво	
		2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Приходи од продажба	3а	3.482.216	3.764.978	3.411.965	3.716.652
Останати приходи	3б	578.873	516.411	605.670	529.478
Трошоци на продадени производи	3в	(2.260.649)	(2.563.313)	(2.249.913)	(2.541.657)
Бруто добивка		1.800.440	1.718.076	1.767.722	1.704.473
Останати оперативни приходи	3г	41.992	81.971	41.900	80.900
Останати оперативни трошоци	3д	(53.310)	(134.691)	(38.430)	(134.158)
Трошоци за продажба и маркетинг	3ѓ	(27.260)	(30.494)	(25.897)	(29.123)
Административни трошоци	3е	(86.705)	(89.695)	(83.341)	(85.710)
Амортизација	5	(223.255)	(261.131)	(216.171)	(248.759)
Оперативна добивка		1.451.902	1.284.036	1.445.783	1.287.623
Приходи од финансирање	3ж	47.082	44.890	47.085	48.999
Трошоци од финансирање	3ж	(4.612)	(7.678)	(4.249)	(7.341)
Добивка пред оданочување		1.494.372	1.321.248	1.488.619	1.329.281
Данок на добивка	4	(4.530)	(3.470)	(3.932)	(3.431)
Добивка за годината		1.489.842	1.317.778	1.484.687	1.325.850
Останата сеопфатна добивка		55.617	391	55.325	-
Вкупно сеопфатна добивка за годината		1.545.459	1.318.169	1.540.012	1.325.850

Добивка за годината распределена на:

Акционерски капитал на матичната компанија	1.488.032	1.319.549
Неконтролирано учество	1.810	(1.771)
	1.489.842	1.317.778

Заработувачка по акција

Основна заработувачка по акција која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	15	2,64	2,34	2,63	2,35
---	----	------	------	------	------

Вкупно сеопфатна добивка за годината распределена на:

Акционерски капитал на матичната компанија	1.543.587	1.319.944
Неконтролирано учество	1.872	(1.775)
	1.545.459	1.318.169

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА

на 31 декември 2013 година

	Забелешки	Консолидиран		Друштво	
		2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
СРЕДСТВА					
Нетековни средства					
Недвижности, постројки и опрема	5	2.342.789	2.250.643	2.204.595	2.105.390
Нематеријални вложувања		4.034	4.034	-	-
Вложувања во недвижности	6	115.323	80.703	115.323	80.703
Вложувања во подружници		-	-	157.921	157.921
Средства за истражување и вреднување		20.935	21.087	20.935	21.087
		<u>2.483.081</u>	<u>2.356.467</u>	<u>2.498.774</u>	<u>2.365.101</u>
Тековни средства					
Залихи	7	602.538	710.660	601.867	710.384
Побарувања од купувачи и останати побарувања	8	365.989	373.188	304.874	353.244
Побарување за повеќе платен данок на добивка		6.473	8.244	4.707	5.888
Пари и парични средства	9	2.550.658	1.557.968	2.539.582	1.518.125
		<u>3.525.658</u>	<u>2.650.060</u>	<u>3.451.030</u>	<u>2.587.641</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u>6.008.739</u>	<u>5.006.527</u>	<u>5.949.804</u>	<u>4.952.742</u>
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ					
Капитал и резерви					
Акционерски капитал	10	1.747.730	1.747.730	1.747.730	1.747.730
Останати резерви	11	678.817	623.262	673.497	618.172
Акумулирана добивка		3.080.879	2.056.895	3.084.361	2.063.722
		<u>5.507.426</u>	<u>4.427.887</u>	<u>5.505.588</u>	<u>4.429.624</u>
Неконтролирано учество		56.495	54.623	-	-
Вкупен капитал		<u>5.563.921</u>	<u>4.482.510</u>	<u>5.505.588</u>	<u>4.429.624</u>
Нетековни обврски					
Долгорочни резервации за отпремнини	12	56.272	57.745	56.272	57.745
Резервација за ревитализација на рудниците		10.413	12.336	10.413	12.336
		<u>66.685</u>	<u>70.081</u>	<u>66.685</u>	<u>70.081</u>
Тековни обврски					
Обврски спрема добавувачите и останати обврски	13	369.239	443.447	368.642	442.587
Тековен дел на долгорочни резервации за отпремнини	12	8.849	10.186	8.849	10.186
Обврска за данок на добивка		5	266	-	227
Обврска за дивиденда		40	37	40	37
		<u>378.133</u>	<u>453.936</u>	<u>377.531</u>	<u>453.037</u>
ВКУПЕН КАПИТАЛ И ОБВРСКИ		<u>6.008.739</u>	<u>5.006.527</u>	<u>5.949.804</u>	<u>4.952.742</u>

Појтивизиано од страна на овластени лица на Друштвото на 27 февруари 2014 година:

Борис Хрисафов

Главен Извршен Директор

Оливера Василковска

Финансов директор

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ

За годината што завршува на 31 декември 2013 година

	Консолидиран		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
<i>Парични текови од оперативни активности</i>				
Нето добивка пред оданочување	1.494.372	1.321.248	1.488.619	1.329.281
<i>Исправки за:</i>				
(Добивка) од продажба на НПО	(2.591)	(22.214)	(2.591)	(22.214)
Амортизација на материјални средства	223.255	261.131	216.171	248.759
Актуарска загуба	8.706	4.584	8.706	4.584
Приход од камати	(46.857)	(44.890)	(46.850)	(44.881)
Приход од дивиденда	-	-	-	(4.118)
Трошок за камати	4.612	2.873	4.249	2.539
Отпис на застарени побарувања	87	437	87	437
Кусок на залиха	17	1.405	17	1.405
Нето сегашна вредност на продадени и отпишани основни средства	2.283	3.302	2.283	3.302
Оприходени палети	-	(11.998)	-	(11.998)
Останати резервирања		30.750		30.750
Оперативна добивка пред промени во оперативниот капитал	1.683.884	1.546.628	1.670.691	1.537.846
Намалување / (Зголемување на побарувања од купувачи и останати побарувања	7.733	(101.160)	46.282	(112.307)
Намалување / (Зголемување на залихите (Намалување) на обврски спрема добавувачите и останати обврски	108.002	(46.544)	108.501	(49.490)
	(86.682)	(18.042)	(84.427)	(13.771)
Парични средства генерирани од оперативни активности	1.712.937	1.380.882	1.741.047	1.362.278
Платени камати	(4.612)	(2.873)	(4.249)	(2.539)
Платен данок на добивка	(4.529)	(266)	(3.932)	(227)
Нето парични текови од оперативни активности	1.703.796	1.377.743	1.732.866	1.359.512
<i>Парични текови од инвестициони активности</i>				
Набавка на недвижности, постројки и опрема	(296.334)	(229.311)	(296.334)	(229.311)
Средства за истражување и вреднување	(468)	(5.178)	(468)	(5.178)
Примања од продажба на НПО	2.591	22.214	2.591	22.214
Дадени краткорочни заеми	-	1.414.615	-	1.414.615
Примени дивиденд	-	-	-	4.118
Примени приходи од камата	46.857	37.332	46.850	37.323
Нето парични текови од / (користени во) инвестициони активности	(247.354)	1.239.672	(247.361)	1.243.781
<i>Парични текови од финансиски активности</i>				
Дивиденда платена на акционери во Групацјата	(396.075)	(1.052.225)	(396.075)	(1.052.225)
Дивиденда платена на малцинските акционери	(21.569)	(59.515)	(21.569)	(57.297)
Данок на дивиденда	(46.404)	(123.281)	(46.404)	(123.281)
Нето парични текови користени во финансиски активности	(464.048)	(1.235.021)	(464.048)	(1.232.803)
Нето зголемување на пари и парични средства	992.394	1.382.394	1.021.457	1.370.490
Нето курсни разлики	296	(672)	-	-
Пари и парични средства на 1 јануари	1.557.968	176.246	1.518.125	147.635
Пари и парични средства на 31 декември	2.550.658	1.557.968	2.539.582	1.518.125

9

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА

За годината што завршува на 31 декември 2013

	<i>Акционерски капитал</i>	<i>Останати резерви (забелешка 11)</i>	<i>Акумули- рана добивка</i>	<i>Вкупно</i>	<i>Неконтро- лирано учество</i>	<i>Вкупен капитал</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
На 1 јануари 2013 година	1.747.730	623.262	2.056.895	4.427.887	54.623	4.482.510
Добивка за годината	-	-	1.488.032	1.488.032	1.810	1.489.842
Останата сеопфатна добивка (забелешка 6)	-	55.325	-	55.325	-	55.325
Останата сеопфатна добивка (курсни разлики од пренос во валута)	-	230	-	230	62	292
Вкупно сеопфатна добивка	-	55.555	1.488.032	1.543.587	1.872	1.545.459
Објавени дивиденди, нето	-	-	(417.644)	(417.644)	-	(417.644)
Данок на дивиденда	-	-	(46.404)	(46.404)	-	(46.404)
На 31 декември 2013 година	1.747.730	678.817	3.080.879	5.507.426	56.495	5.563.921

За годината што завршува на 31 декември 2012

	<i>Акционерски капитал</i>	<i>Останати резерви (забелешка 11)</i>	<i>Акумули- рана добивка</i>	<i>Вкупно</i>	<i>Неконтро- лирано учество</i>	<i>Вкупен капитал</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
На 1 јануари 2012 година	1.747.730	622.867	1.970.154	4.340.751	58.616	4.399.367
Добивка за годината	-	-	1.319.549	1.319.549	(1.771)	1.317.778
Останата сеопфатна добивка (курсни разлики од пренос во валута)	-	395	-	395	(4)	391
Вкупно сеопфатна добивка	-	395	1.319.549	1.319.944	(1.775)	1.318.169
Објавени дивиденди, нето	-	-	(1.109.527)	(1.109.527)	(2.218)	(1.111.745)
Данок на дивиденда	-	-	(123.281)	(123.281)	-	(123.281)
На 31 декември 2012 година	1.747.730	623.262	2.056.895	4.427.887	54.623	4.482.510

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА НА ДРУШТВОТО

За годината што завршува на 31 декември 2013

	Акционер-ски капитал МКД'000	Акумули-рана добивка МКД'000	Осиганати резерви МКД'000	Вкупно МКД'000
На 1 јануари 2013 година	1.747.730	2.063.722	618.172	4.429.624
Добивка за годината	-	1.484.687	-	1.484.687
Останата сеопфатна добивка (забелешка б)	-	-	55.325	55.325
Вкупно сеопфатна добивка	-	1.484.687	55.325	1.540.012
Објавени дивиденди, нето	-	(417.644)	-	(417.644)
Данок на дивиденда	-	(46.404)	-	(46.404)
На 31 декември 2013 година	1.747.730	3.084.361	673.497	5.505.588

На ден 13 мај 2013 година Одборот на директори донесе Одлука за распределба на дивидендата за 2012 година согласно законските одредби предвидени во Законот за трговски друштва. Објавената дивиденда изнесува МКД 464.048 илјади денари и истата е оданочена со данок на исплатена дивиденда од 10% или МКД 46.404 илјади денари.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница УСЈЕ АД Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

За годината што завршува на 31 декември 2012

	Акционер-ски капитал МКД'000	Акумули-рана добивка МКД'000	Осиганати резерви МКД'000	Вкупно МКД'000
На 1 јануари 2012 година	1.747.730	1.970.680	618.172	4.336.582
Добивка за годината	-	1.325.850	-	1.325.850
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
Вкупно сеопфатна добивка	-	1.325.850	-	1.325.850
Објавени дивиденди, нето	-	(1.109.527)	-	(1.109.527)
Данок на дивиденда	-	(123.281)	-	(123.281)
На 31 декември 2012 година	1.747.730	2.063.722	618.172	4.429.624

1. Општи информации за Друштвото

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружниците во Косово и Бугарија се услуги за поддршка на продажбите на Групацјата во Косово и Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница УСЈЕ АД Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на 31 декември 2013 година е 324 (2012: 331 вработени).

Финансиските извештаи на Друштвото и Групацјата за годината што завршува на 31 декември 2013 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 27 февруари 2014 година.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи

Консолидираните финансиски извештаи на Цементарница “Усје” АД - Скопје и неговите подружници (“Групацјата”) и финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013 и 187/2013) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

2.1 Основа за подготовка на финансиските извештаи (продолжува)

Консолидираните финансиски извештаи на Групацјата и финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени врз основа на историска набавна вредност освен вложувањата во недвижности кои беа вреднувани според објективна вредност. Консолидираните финансиски извештаи и финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади (‘000) освен ако не е поинаку наведено.

Основи за консолидација

Консолидираните финансиски извештаи се состојат од финансиските извештаи на Друштвото и неговите три подружници: Cement Plus for Building Materials DOO - Косово со сопственост од 65%, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје во 100% сопственост на Друштвото и TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Друштвото. Финансиските извештаи на консолидираните подружници се подготвени за истата година на известување како и извештаите на матичната компанија, користејќи конзистентни сметководствени политики.

Сите меѓукомпаниски салда, трансакции, приходи и трошоци и добивки и загуби кои произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацјата, а кои се евидентираат како средства целосно се елиминирани. Подружниците се целосно консолидирани од датумот на превземањето, кој всушност е датум на кој Групацјата ја стекнала контролата, и продолжува да се консолидира се до датумот до кој таквата контрола ќе постои.

Неконтролираното учество претставува дел од добивката или загубата и нето средствата кои не се во сопственост на Групацјата и се претставени одделно во консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, и во капиталот на консолидираниот извештај за финансиската состојба, одделно од акционерскиот капитал на матичната компанија.

2.2 Значајни сметководствени политики

а. Преведување на странски валути

Групацјата и Друштвото ги подготвува финансиските извештаи во македонски денари, кои се функционална и презентациска валута на Групацјата и Друштвото за локални законски потреби. Секој ентитет во Групацјата определува сопствена функционална валута и елементите на финансиските извештаи за секој ентитет се мерат користејќи ја таа валута.

Трансакциите во странски валути иницијално се евидентираат во функционална валута по курсот кој е важечки на денот на трансакцијата. Монетарните и немонетарните средства и обврски деноминирани во странски валути се сведени во функционалната валута по курс кој е важечки на датумот на известување. Сите разлики се пренесени во билансот на успех.

Функционалната валута на домашните операции, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје е МКД. Функционалната валута на странските операции, Cement Plus for Building Materials - Косово како и за Тројан Цем - Бугарија е евро. На секој датум на известување, средствата и обврските на оваа подружница се сведени преку конверзија на евра во валутата на презентирање на Цементарница “Усје” АД (македонски денар)

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

а. Преведување на странски валути (продолжува)

по курс кој важи на датумот на известување (2013: МКД 61,5113 за 1 ЕУР; 2012: МКД 61,5000 за 1 ЕУР), а неговиот биланс на успех е сведен по пондериран просечен годишен курс (2013: МКД 61,5647 за 1 ЕУР; 2012: МКД 61,5214 за 1 ЕУР). Курсните разлики кои произлегуваат од ова сведување се пренесени директно во останата сеопфатна добивка. При продажба на странскиот ентитет кумулативот од овие разлики признати во останата сеопфатна добивка кој се однесува на соодветниот странски ентитет се признава во билансот на успех.

б. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Групацјата има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласчките права. Постоенето и ефектот од потенцијалните гласчки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Групацјата има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатиот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадените капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во одделните финансиски извештаи на Друштвото, вложувања во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за обезвреднување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

в. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Групацјата (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР корегирани за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвреднување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или отуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право- пропорционална метода во текот на

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

в. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преценуваат на секој датум на известување.

г. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата. Вложувањата во недвижности се водат по објективна вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на вложувањата во недвижности се признаваат во билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Објективната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депривираат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба, а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депривираено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Групацијата, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Групацијата се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, се третира на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

д. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности се економски оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

ѓ. Финансиски средства и обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање.

Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Групацијата

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ѓ. Финансиски средства и обврски (продолжува)

нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради безвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Групацијата има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради безвреднување, како и низ процесот на амортизација. Групацијата нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2013 година и 2012 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нереализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено безвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Групацијата нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2013 година и 2012 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Групацијата ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Групацијата има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Групацијата нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ѓ. Финансиски средства и обврски (продолжува)

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Групацијата на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба”) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка.

Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хедџинг инструменти со ефективен хедџинг, соодветно. Групацијата ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

ѓ. Финансиски средства и обврски (продолжува)

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Групацјата нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматонските заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентирани износи и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

е. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност помеѓу набавната или нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува суровини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

е. Залихи (продолжува)

административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата. Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

ж. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

з. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

с. Даноци

Тековен данок

Трошокот за данокот на добивка се состои од тековен данок на непризнаени расходи, и данок на исплатена дивиденда и друга распределба на добивката. Даночната стапка за 2013 и 2012 година изнесува 10%.

Данок на непризнаени расходи

Пресметката и плаќањето на данокот од добивка е во согласност со Законот за данок на добивка кој го подразбира моделот на оданочување на даночно непризнаените трошоци со корекција за износот на даночниот кредит и даночните ослободувања. Плаќањето на месечната обврска е аконтативно и тоа само на непризнаените расходи.

Данок на исплатена дивиденда и друга распределба на добивката

Износот којшто се распределува во вид на дивиденда и други распределби од добивката било да е во паричен или непаричен облик се оданочува во моментот на нивната исплата.

За повеќе детали, објаснување е дадено во забелешка 4.

Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност на набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средство или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данок на додадена вредност.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

s. Даноци (продолжува)

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните власти се вклучува како дел од побарувањата или обврските во извештајот за финансиска состојба.

и. Користи за вработените

Пензии

Групацијата, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Групацијата ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Групацијата не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос се исплаќаат кога работниот однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овие надоместоци. Групацијата признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Групацијата е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

и. Користи за вработените (продолжува)

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Групацјата на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка за дефинирани користи беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Групацјата.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

ј. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Групацјата има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Групацјата се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и резервација за ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на стапка пред оданочување која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временската вредност се признаваат како трошоци по камати.

к. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Групацјата ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, работи и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

к. Признавање на приходите(продолжува)

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот, вообичаено со испораката на стоките.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

л. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

љ. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Групацијата се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Групацијата.

м. Настани после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

н. Управување со финансискиот ризик

Сметководствени проценки и претпоставки

Групацијата прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на наредната финансиска година се презентирани подолу.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Сметководствени проценки и преглосивки (продолжува)

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални суровини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во состојба во која биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива за заштита на животната средина применлива во земјата во која Групацијата работи (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлациски стапки. Резервацијата се преоценува на секој датум на известување и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за ревитализација (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финансиски трошок во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи на вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Групацијата утврдува соодветна дисконтна стапка на крајот на секоја година. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Групацијата ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

2.2 Значајни сметководствени политики (продолжува)

Сметководствени проценки и претпоставки (продолжува)

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се базираат на тековните пазарни услови.

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради обезвреднување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

3. Приходи и трошоци

а. Приходи од продажба

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
<i>Бруто приходи од продажба</i>				
Домашен пазар	3.426.833	3.447.302	2.833.648	2.822.735
Странски пазар	55.383	317.676	578.317	893.917
	3.482.216	3.764.978	3.411.965	3.716.652
Домашен пазар				
Приходи од цемент	3.178.233	3.091.173	2.585.048	2.469.381
Приходи од готов бетон	70.592	139.194	70.592	139.194
Приходи од препродажба на стоки	48.895	48.287	48.895	45.512
Приходи од варовник	27.398	21.994	27.398	21.994
Приходи од употреба на сопствени производи	101.715	146.654	101.715	146.654
	3.426.833	3.447.302	2.833.648	2.822.735
Странски пазар				
Приходи од цемент	4.456	29.035	527.213	602.715
Приходи од клинкер	34.956	284.534	34.956	284.534
Приходи од препродажба на стоки	15.971	4.107	15.971	6.567
Приходи од песок	-	-	177	101
	55.383	317.676	578.317	893.917

б. Останати приходи

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
Петрол кокс	492.542	364.330	492.542	364.330
Петрол кокс - домашен пазар	39.636	49.055	39.636	49.055
Превоз на цемент-интеркомпаниски	7.703	54.294	36.234	76.885
Превоз од трети лица	32.165	27.154	32.165	27.154
Услуги	3.760	10.765	3.760	10.765
Акциза од царина	1.503	9.389	-	-
Песок	1.125	795	894	660
Адитиви	439	629	439	629
	578.873	516.411	605.670	529.478

3. Приходи и трошоци (продолжува)

в. Трошоци на продадени производи

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Транспортирни услуги	63.897	117.073	63.714	117.073
Варијабилни трошоци				
Гориво за печки	428.345	536.712	428.345	536.712
Електрична енергија	263.596	308.937	262.923	308.369
Суровини	155.042	147.484	155.042	147.484
Останати трошоци	109.334	126.238	109.334	126.238
Опеќи	18.756	46.322	18.756	46.322
Адитиви	17.430	23.519	17.430	23.519
Кугли	7.922	9.880	7.922	9.880
Гориво и мазиво	7.129	8.079	6.756	7.963
Вкупно варијабилни трошоци	1.007.554	1.207.171	1.006.508	1.206.487
Фиксни трошоци				
Плати и други надоместоци	265.453	260.979	264.001	259.498
Услуги за одржување - трети страни	48.163	72.902	48.114	72.791
Резервни делови и потрошен материал	47.434	54.937	47.357	54.914
Останати услуги	33.306	55.932	33.289	55.917
Останати фиксни трошоци	35.781	53.497	35.149	52.835
Решетки	6.765	6.285	6.765	6.285
Премии за осигурување	6.464	5.109	6.384	5.021
Компјутерски услуги, трошоци и телефонија	2.566	3.065	2.566	3.065
Одржување на возила и други трошоци	2.505	2.488	2.505	2.488
Патни трошоци	2.189	2.445	2.144	2.395
Вкупно фиксни трошоци	450.626	517.639	448.274	515.209
Движење на залихи, нето	(10.765)	(1.844)	(10.765)	(1.844)
Трошоци во секторот за пакување	165.554	168.148	165.554	168.148
Трошоци од употреба на сопствени производи	101.059	144.799	101.059	144.799
Трошоци на продадени трговски стоки	482.724	410.327	475.569	391.785
	2.260.649	2.563.313	2.249.913	2.541.657

3. Приходи и трошоци (продолжува)

г. Останати оперативни приходи

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
Приходи од закупнина	15.894	12.784	15.802	12.692
Заддршки по исплатени плати по судско решение	5.670	-	5.670	-
Добивки од вредносно усогласување на вложувања во недвижности	5.101	-	5.101	-
Капитална добивка од продажба на основни средства	3.086	22.214	3.086	22.214
Актуарски добивки и ослободување на резервацијата за вработените	2.511	4.247	2.511	4.247
Приходи од отпад	2.294	3.689	2.294	3.689
Приходи од реекспорт - опрема	1.510	3.034	1.510	3.034
Отпис на обврски спрема добавувачи	1.183	103	1.183	103
Вредносен дисконт за вреќи	1.060	-	1.060	-
Приходи од продажба на основни средства	617	-	617	-
Приходи од останати услуги	368	270	368	270
Наплатени штети од осигурителни компании	354	222	354	222
Приходи од продажба на материјали и суровини	284	6.330	284	6.330
Приходи од автоден	-	14.757	-	14.757
Приходи од продадени палети	-	11.998	-	11.998
Вишоци на производи	-	979	-	-
Останати приходи	2.060	1.344	2.060	1.344
	41.992	81.971	41.900	80.900

Приходот од закупнина во износ од 15.894 илјади денари се состои од деловни простори дадени под закуп и земјиште на трети лица, заедно со рефактурираните режиски трошоци во износ од 12.722 илјади денари и пумпи за готов бетон и цистерни за превоз на цемент во износ од 3.172 илјади денари.

Износот од 5.670 илјади денари се однесува на заддршките по основ на исплатените плати на 17 лица на кои им беше доставено решение за престанок на работниот однос од деловни причини во текот на 2009 година. Истите поднесоа тужба и конечно со судско решение кон крајот на 2012 се стекнаа со право да се вратат на работа.

Добивката од вредносно усогласување на вложувања во недвижности во износ од 5.101 илјади денари се однесува на повторна процена на вложувањата во недвижности извршена од страна на независен проценител (забелешка 6) со состојба на 31 декември 2013 година, која се признава директно во билансот на успех на Групацјата.

Капитална добивка од продажба на основни средства во износ од 3.083 илјади денари се однесува на продажба на утоварна лопата на Зобек Мининг Груп Доел согласно договор број 03-1022 од 6 јуни 2013 година и остатокот на салдото од 3 илјади денари се однесува на капитална добивка од ре-експорт на силоси на Шарцем Косово.

Актуарските добивки и ослободување на неискористената резервација за користите на вработените во износ од 2.511 илјади денари се однесуваат и се резултат на искусствените проценки и промени во актуарските претпоставки пресметани на годишно ниво од страна на независни актуари со употреба на проектирана метода (забелешка 12).

3. Приходи и трошоци (продолжува)

д. Останати оперативни трошоци

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Актуарски загуби и поврзани трошоци за вработените	11.217	8.847	11.217	8.847
Спогодбен престанок	5.310	6.313	5.310	6.200
Трошоци за деловен простор	4.839	4.217	4.839	4.217
Вредносно усогласување на вложувања во недвижности	4.192	-	4.192	-
Исплатени плати по судско решение	3.005	-	3.005	-
Нето сегашна вредност на продадени и отпишани основни средства	2.127	3.053	2.127	3.053
Останати неспомнати расходи	1.492	418	1.492	418
Реклама и пропаганда	1.407	1.673	1.407	1.673
Надомест за автоден	1.241	14.757	1.241	14.757
Корекција на пресметан приход за палети	1.040	-	1.040	-
Рабати и попусти	15.617	52.888	873	53.268
Капитална загуба од продажба на основни средства	495	19	495	19
Трошоци за задржан данок	155	29	155	13
Набавна вредност на продадени материјали и суровини	89	4.583	89	4.583
Отпис на застарени побарувања	87	-	87	-
Кусок на производи во магацин	9	2.091	9	1.405
Расход на застарени залихи по попис	8	12	8	12
Пресметани неисплатени плати по судско решение	-	30.750	-	30.750
Пенали за неисполнување на обврските	-	2.216	-	2.216
Трошоци поврзани со судска постапка	-	1.007	-	1.007
Намалување на вредност на нематеријални средства	-	300	-	300
Останати трошоци	980	1.518	844	1.420
	53.310	134.691	38.430	134.158

Износот од 11.217 илјади денари се однесува на актуарските загуби и дополнителните финансиски трошоци за тековни услуги кои произлегуваат од искусствените проценки и промени во актуарските претпоставки пресметани на годишно ниво од страна на независни актуари со употреба на проектирана метода (забелешка 12).

Трошоците за деловен простор во износ од 4.839 илјади денари се состојат од 3.999 илјади денари поврзани со рефактурираните режиски трошоци на објектите под закуп и 840 илјади денари за покриените трошоци на фудбалскиот клуб за потрошена вода во 2013 година.

3. Приходи и трошоци (продолжува)

д. Останати оперативни трошоци (продолжува)

Вредносно усогласување на вложувања во недвижности во износ од 4.192 илјади денари се однесува на повторна процена на вложувањата во недвижности извршена од страна на независен проценител (забелешка б) со состојба на 31 декември 2013 година, која загуба се признава директно во билансот на успех на Групацијата.

Износот од 3.005 илјади денари се однесува на пресметаните неисплатени плати по судско решение од 2012 година за 17 лица на кои им беше доставено решението за престанок на работниот однос од деловни причини во текот на 2009 година. Истите во 2013 година беа вратени на работа и им беше исплатено за сите заостанати плати и соодветно се корегира претходната пресметка.

ѓ. Трошоци за продажба и маркетинг

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Плати и други надоместоци	20.822	22.364	19.534	21.142
Одржување на возила и други трошоци	1.978	2.870	1.978	2.870
Електрична енергија и други трошоци	1.752	2.271	1.752	2.271
Компјутерски услуги и поврзани трошоци	1.165	1.005	1.165	1.005
Реклама, пропаганда и репрезентација	854	870	854	870
Патни трошоци	112	139	112	139
Останати трошоци	577	975	502	826
	27.260	30.494	25.897	29.123

е. Административни трошоци

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Плати и други надоместоци	44.331	41.142	42.411	38.713
Надомест за техничка помош и други надоместоци	16.190	21.309	15.411	20.516
Реклама, пропаганда, репрезентација и донации и спонзорство	10.755	7.406	10.755	7.388
Електрична енергија и други трошоци	3.695	6.155	3.262	5.633
Одржување на возила и други трошоци	3.627	3.228	3.627	3.225
Компјутерски услуги и поврзани трошоци	1.429	1.756	1.277	1.604
Патни трошоци	1.944	1.591	1.944	1.591
Останати трошоци	4.734	7.108	4.654	7.040
	86.705	89.695	83.341	85.710

3. Приходи и трошоци (продолжува)

ж. Нето приходи од финансирање

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Приходи од камата	46.857	44.890	46.850	44.881
Приходи од дивиденда	-	-	-	4.118
Банкарски услуги	(2.665)	(2.788)	(2.302)	(2.454)
(Негативни)/позитивни курсни разлики, нето	225	(4.805)	235	(4.802)
Трошоци за камати	(1.947)	(85)	(1.947)	(85)
	42.470	37.212	42.836	41.658

Приходи од камата во износ од 46.857 илјади денари се однесува на примени и пресметани камати од орочени депозити и од тековните активности.

4. Данок на добивка

Данокот на добивка се состои од:

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Данок на непризнати расходи	3.932	3.431	3.932	3.431
Останат данок на добивка	598	39	-	-
	4.530	3.470	3.932	3.431

Заклучно со 31 декември 2012 година, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

Консолидирано и за Друштво

31 декември
2012
МКД'000

Данок на непризнати расходи:

Останати надоместоци на вработените	1.770
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност на друштвото	731
Трошоци за репрезентација	401
Пенали, затезни камати и данок по задршка	232
Трошоци за спонзорства и донаци	129
Трошоци за стипендии	123
Исправка на вредност на ненаплатени побарувања	44
Останато	1
	3.431

4. Данок на добивка (продолжува)

Заклучно со 31 декември 2013 година, пресметката на данокот на добивка на непризнати расходи е како што следува:

Консолидирано и за Друштво

31 декември
2013
МКД'000

Данок на непризнати расходи:

Останати надоместоци на вработените	2.242
Трошоци кои не се поврзани со главната дејност на друштвото	479
Трошоци за стипендии	458
Трошоци за репрезентација	420
Пенали, затезни камати и данок по задршка	211
Трошоци за спонзорства и донаци	109
Исправка на вредност на ненаплатени побарувања	8
Останато	5
	<u>3.932</u>

Во продолжение, Групацјата има дополнително данок на добивка кои произлегуваат од нејзините подружници, Cement Plus for Building Materials Косово и Trojan Cem Eood, Бугарија во износ од 598 илјади денари.

5. Недвижности, постројки и опрема

Групацијата на 31 декември 2013 година	Згради и земјиште МКД'000	Опрема МКД'000	Инвестиции во тек МКД'000	Вкупно МКД'000
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013 година	3.201.888	4.444.765	219.280	7.865.933
Набавки	31.053	-	264.870	295.923
Трансфер од инвестиции во тек	44.190	145.811	(190.001)	-
Трансфер во вложувања во недвижности	(2.657)	-	-	(2.657)
Трансфер од вложувања во недвижности	7.309	-	-	7.309
Трансфер од вложувања во недвижности	24.271	-	-	24.271
Курсни разлики од пренос во валута	15	8	-	23
Оттуѓување	-	(93.413)	-	(93.413)
На 31 декември 2013 година	3.306.069	4.497.171	294.149	8.097.389
Амортизација				
На 1 јануари 2013 година	2.062.890	3.552.400	-	5.615.290
Трошок за годината	25.674	196.960	-	222.634
Трансфер од вложувања во недвижности	7.309	-	-	7.309
Курсни разлики од пренос во валута	-	(1)	-	(1)
Оттуѓување	-	(90.632)	-	(90.632)
На 31 декември 2013 година	2.095.873	3.658.727	-	5.754.600
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2013 година	1.210.196	838.444	294.149	2.342.789
Друштвото на 31 декември 2013 година				
	Згради и земјиште МКД'000	Опрема МКД'000	Инвестиции во тек МКД'000	Вкупно МКД'000
Набавна вредност				
На 1 јануари 2013 година	3.052.823	4.393.317	219.280	7.665.420
Набавки	31.053	-	264.870	295.923
Трансфер од инвестиции во тек	44.190	145.811	(190.001)	-
Трансфер на вложувања во недвижности	(2.657)	-	-	(2.657)
Трансфер од вложувања во недвижности	7.309	-	-	7.309
Трансфер од вложувања во недвижности	24.271	-	-	24.271
Оттуѓување и отпис	-	(93.413)	-	(93.413)
На 31 декември 2013 година	3.156.989	4.445.715	294.149	7.896.853
Амортизација				
На 1 јануари 2013 година	2.042.683	3.517.347	-	5.560.030
Трошок за годината	23.511	192.040	-	215.551
Трансфер од вложувања во недвижности	7.309	-	-	7.309
Оттуѓување и отпис	-	(90.632)	-	(90.632)
На 31 декември 2013 година	2.073.503	3.618.755	-	5.692.258
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2013 година	1.083.486	826.960	294.149	2.204.595

5. Недвижности, постројки и опрема (продолжува)

Групацијата на 31 декември 2012 година	<i>Згради и земјиште</i> МКД'000	<i>Опрема</i> МКД'000	<i>Инвестиции во џек</i> МКД'000	<i>Вкупно</i> МКД'000
Набавна вредност				
На 1 јануари 2012 година	3.142.425	4.531.830	171.611	7.845.866
Набавки	27.850	-	201.473	229.323
Трансфер од инвестиции во тек	31.874	121.930	(153.804)	-
Трансфер од вложувања во недвижности	2.658	-	-	2.658
Курсни разлики од пренос во валута	(8)	(6)	-	(14)
Оттуѓување	(2.911)	(208.989)	-	(211.900)
На 31 декември 2012 година	3.201.888	4.444.765	219.280	7.865.933
Амортизација				
На 1 јануари 2012 година	2.028.298	3.541.893	-	5.570.191
Трошок за годината	35.239	218.454	-	253.693
Курсни разлики од пренос во валута	(3)	(5)	-	(8)
Оттуѓување	(644)	(207.942)	-	(208.586)
На 31 декември 2012 година	2.062.890	3.552.400	-	5.615.290
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2012 година	1.138.998	892.365	219.280	2.250.643
Друштвото на 31 декември 2012 година				
Набавна вредност				
На 1 јануари 2012 година	2.993.352	4.480.376	171.611	7.645.339
Набавки	27.850	-	201.473	229.323
Трансфер од инвестиции во тек	31.874	121.930	(153.804)	-
Трансфер од вложувања во недвижности	2.658	-	-	2.658
Оттуѓување	(2.911)	(208.989)	-	(211.900)
На 31 декември 2012 година	3.052.823	4.393.317	219.280	7.665.420
Амортизација				
На 1 јануари 2012 година	2.012.663	3.514.632	-	5.527.295
Трошок за годината	30.664	210.657	-	241.321
Оттуѓување	(644)	(207.942)	-	(208.586)
На 31 декември 2012 година	2.042.683	3.517.347	-	5.560.030
Нето сметководствена вредност на 31 декември 2012 година	1.010.140	875.970	219.280	2.105.390

6. Вложувања во недвижности

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
На 1 јануари	80.703	83.361	80.703	83.361
Трансфер од недвижности, постројки и опрема (забелешка 5)	2.657	-	2.657	-
Трансфер на недвижности, постројки и опрема (забелешка 5)	(24.271)	(2.658)	(24.271)	(2.658)
Добивка од корекција на објективната вредност, нето	909	-	909	-
Ревалоризациони резерви од преоценка на објективната вредност	55.325	-	55.325	-
На 31 декември	115.323	80.703	115.323	80.703

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии (усјепор и палети) и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата.

Консолидирано и за Друштво

	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Приходи од закуп кои произлегуваат од вложувањата во недвижности	8.614	6.625
Директни оперативни трошоци (вклучувајќи поправки и одржување) кои генерираат приходи од закуп	-	-
Добивки кои произлегуваат од вложувања во недвижности по објективна вредност	8.614	6.625

Во текот на 2013 година, Групацијата ја промени намената на одредени имоти, како што се земјиштето во износ од 2.657 илјади денари и делови на згради, од имот користен од страна на сопственикот во вложувања во недвижности. Пред рекласификацијата, во извештаите за финансиската состојба на Групацијата, беа евидентирани по нивната набавна вредност намалени за акумулираната амортизација. Понатаму, стариот објект УСЈЕПОР во износ од 24.271 илјади денари беше пренесено во недвижности, постројки и опрема (забелешка 5), бидејќи истиот почна да се употребува од страна на Групацијата за сопствени цели и тоа почнувајќи од 1 јули 2013 година.

На 31 декември 2013 година, Групацијата изврши повторна проценка на своите вложувања во недвижности преку проценката извршена од независен проценител, Грант Торнтон Консалтинг ДОО Скопје, кој има призната и релевантна професионална квалификација и има скорешно искуство во локацијата и категоријата на вложувањата во недвижности кои се предмет на проценка. Проценката на вложувањата во недвижности е извршена во согласност со Меѓународните стандарди за процена.

6. Вложувања во недвижности (продолжува)

Мерењето на објективната вредност беше извршено со употреба на техники на проценка за кои најниското ниво на влезни податоци кои што се значајни за вреднувањето се необзервативни (ниво 3).

Методологијата применета и клучните влезни податоци во проценката на вложувањата во недвижности е како што следува:

Недвижности	Методологија	Влезни податоци	Рангови
Објекти	Приходен метод	Стапка на неискористеност	0%
		Оперативни трошоци	5%
		Целокупна директна стапка на капитализација	12,13%
Градежно земјиште	Пазарен пристап - метод на споредливи продажби	Понудени цени на споредливи земјишни парцели во регионот на општина Кисела	30 до 80
		Вода	еуро/м2

Значајните зголемувања (намалувања) во предвидените оперативни трошоци ќе предизвика значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите. Исто така, значајните зголемувања (намалувања) на стапката на капитализација во изолација ќе резултира во значајна пониска односно повисока објективна вредност на недвижностите.

Како резултат на проценката на 31 декември 2013 година, сметководствената вредност на вложувањата во недвижности на Групацијата е приспособена/зголемена во износ од 56.234 илјади денари. Дел од добивката во износ од 55.325 илјади денари, резултат на повторното мерење на објективната вредност во моментот кога дојде до промена на намената на средствата во текот на 2013 година од имот користен од страна на сопственикот во вложувања во недвижности е признаена во Останатата сеопфатна добивка и да биде прикажана во ревалоризационите резерви (види: Извештај за промени во главнината).

Останатата добивка во износ од 5.101 илјади денари како и загубата во износ од 4.192 илјади денари, или нето, 909 илјади денари беа признаени во добивката и загубата на Групацијата за годината која завршува на 31 декември 2013 година. (забелешка 3г и 3д).

7. Залихи

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД '000	МКД '000	МКД '000	МКД '000
Резервни делови	252.007	266.347	252.007	266.347
Потрошни материјали	146.698	168.963	146.647	168.687
Суровини и гориво	79.993	155.800	79.993	155.800
Готови производи	80.128	62.914	80.128	62.914
Производство во тек	32.100	38.548	32.100	38.548
Вреќи, фолии и палети	10.771	17.432	10.771	17.432
Трговски стоки за препродажба	809	275	189	275
Дадени аванси за набавка на залихи	32	381	32	381
	602.538	710.660	601.867	710.384

8. Побарувања од купувачи и останати побарувања

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Побарувања од купувачи	299.909	282.422	250.142	273.372
Однапред платени трошоци	29.277	25.590	18.017	24.245
Дадени аванси на добавувачи	1.300	-	1.300	-
Останати побарувања	35.503	65.176	35.415	55.627
	365.989	373.188	304.874	353.244

Побарувања од купувачите се без каматни и вообичаено со валута на плаќање од 0 - 75 дена.

Со состојба на 31 декември, старосната анализа на побарувањата е како што следува:

Групацијата

	Вкупно	Ниту доспеани ниту обезвреднети	Доспено но неотпишано				
			< 30 дена	30-60 дена	60-90 дена	90-120 дена	>120 дена
2013	299.909	248.796	10.195	15.520	1.450	5.334	18.614
2012	282.422	180.540	91.219	2.071	6.281	581	1.730

Друштвото

	Вкупно	Ниту доспеани ниту обезвреднети	Доспено но неотпишано				
			< 30 дена	30-60 дена	60-90 дена	90-120 дена	>120 дена
2013	250.142	222.191	11.498	14.839	495	-	1.119
2012	273.372	178.741	92.031	370	2.230	-	-

9. Пари и парични средства

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
Депозити во банки	2.501.585	1.493.846	2.501.459	1.493.543
Парични средства во банка	49.044	64.103	38.094	24.563
Парични средства во благајна	29	19	29	19
	2.550.658	1.557.968	2.539.582	1.518.125

10. Акционерски капитал

Одобрен, издаден и целосно уилайен акционерски капитал е:

Групацјата и Друштвото	Број на акции:	МКД '000
Titan Cement Netherlands B.V. - обични акции по 3.100 МКД за една акција	534.667	94,84%
Други акционери - обични акции по 3.100 МКД за една акција	29.117	5,16%
	563.784	100%
		МКД'000
Акционерски капитал според судска регистрација		1.747.730
На 31 декември 2013 година и 31 декември 2012 година		

Плаќени и предложени дивиденди

Групацијата и Друштвото	МКД'000
Објавени и плаќени во текот на годината што завршува на 31 декември 2012 година	
Конечна дивиденда за 2011 година:	
МКД 1.968,00 за една акција	
Објавена	1.109.527
Платена	1.109.522

Објавени и плаќени во текот на годината што завршува на 31 декември 2013 година

Конечна дивиденда за 2012 година:	
МКД 740,78 за една акција	
Објавена	417.644
Платена	417.642

Објавените и платени дивиденди за годината што завршува на 31 декември 2012 година и 2013 година целосно се однесуваат на дивиденди во пари на обичните акции.

11. Останати резерви

Групацијата	Ревалоризациони резерви на средствата	Законски резерви	Ревалоризациони резерви на вложувања во недвижности	Резерва за курсни разлики	Вкупно
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
На 1 јануари 2012 година	268.551	349.621	-	4.695	622.867
Курсни разлики од пренос во валута	-	-	-	395	395
На 31 декември 2012 година	268.551	349.621	-	5.090	623.262
Останата сеопфатна добивка (забелешка б)	-	-	55.325	-	55.325
Курсни разлики од пренос во валута	-	-	-	230	230
На 31 декември 2013 година	268.551	349.621	55.325	5.320	678.817

Резерви за курсни разлики

Резервите за курсните разлики се користат за да се евидентираат курсните разлики кои произлегуваат од пренос во валута на финансиските извештаи на странската подружница.

Друштвото	Ревалоризациони резерви на средствата	Законски резерви	Ревалоризациони резерви на вложувања во недвижности	Вкупно
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
На 31 декември 2012 година	268.551	349.621	-	618.172
Останата сеопфатна добивка (забелешка б)	-	-	55.325	55.325
На 31 декември 2013 година	268.551	349.621	55.325	673.497

Законски резерви

На 13 мај 2013 година, Одборот на директори донесе Одлука за промена на Статутот на Групацијата, а поврзано со законските резерви кои се регулирани со одредбите на Законот за трговски друштва се со цел да се усогласи со промените кои настанаа во Законот за трговски друштва од 1 јануари 2013 година во овој дел.

Имено, процентот кој што беше задолжителен да се издвои за овие резерви се намали од најмалку 15% од годишната нето добивка на најмалку 5% се до моментот кога оваа резерва ќе достигне 10% од вредноста на акционерскиот капитал на Групацијата наместо претходните 20%. Износот на резервата што надминува 10% од акционерскиот капитал може да се користи за распределба на дивиденди врз основа на одлука на Собрание на акционерите.

Поради тоа, законските резерви со 31 декември 2013 година во износ од 349.621 илјади денари се состојат од два износа. Законските резерви во износ од 174.773 илјади денари може да се користат само за покривање на загубите доколку салдото не надминува 10% од акционерскиот капитал на Групацијата. Додека износот од 174.848 илјади денари што го надминува пропишаниот лимит (надминува 10% од акционерскиот капитал) може да се користи за распределба на дивиденди врз основа на одлука на Собрание на акционерите.

11. Останати резерви (продолжува)

Ревалоризациони резерви на вложувања во недвижности

Ревалоризационите резерви на вложувања во недвижности во износ од 55.325 илјади денари резултираат од преценка на објективната вредност на вложувањата во недвижности со промена на употребата на истите во текот на 2013 година од недвижности, постројки и опрема во вложувања во недвижности како што е објаснето и во забелешка б и истите се препознаваат во останатата сеопфатна добивка прикажани во ревалоризациони резерви.

12. Долгорочни резервации за отпремнини

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Отпремнини	23.121	24.706	23.121	24.706
Јубилејни годишни награди	18.813	21.564	18.813	21.564
Стипендии	21.548	21.661	21.548	21.661
Дополнителни користи при пензионирање	1.639	-	1.639	-
	65.121	67.931	65.121	67.931
<i>Анализирани како:</i>				
Нетековен дел	56.272	57.745	56.272	57.745
Тековен дел	8.849	10.186	8.849	10.186
	65.121	67.931	65.121	67.931

Движењата во текот на годината се како што следува:

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
На 1 јануари	67.931	70.281	67.931	70.281
Трошок за тековни услуги	3.942	5.043	3.942	5.043
Трошок за камата	3.223	3.467	3.223	3.467
Актуарска добивка или загуба (признаена)	(1.428)	(4.247)	(1.428)	(4.247)
Дополнителни користи при пензионирање	1.639	-	1.639	-
	75.307	74.544	75.307	74.544
Исплатено во текот на годината	(11.516)	(6.951)	(11.516)	(6.951)
Загуби/(добивки) од усогласување на актуарската пресметка	1.330	338	1.330	338
На 31 декември	65.121	67.931	65.121	67.931

12. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

Износите признаени во билансот на успех се како што следува:

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
Трошок за тековни услуги	3.942	5.043	3.942	5.043
Трошок за камата	3.223	3.467	3.223	3.467
Актуарска добивка или загуба (признаена)	(1.428)	(4.247)	(1.428)	(4.247)
Дополнителни користи при пензионирање	1.639	-	1.639	-
Загуби/(добивки) од усогласување на актуарската пресметка	1.330	338	1.330	338
	8.706	4.601	8.706	4.601

Квантитативната анализа на осетливоста при промена на дисконтната стапка и стапката на пораст на плати заклучно со 31 декември 2013 и 2012 година, е како што следува:

Групацитајата и Друштвото

2013

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати	
	1%	1%	1%	1%
	пораси	намалување	пораси	намалување
Ниво на осетливост	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
<i>Отпремнини</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(5,75)	6,41	6,57	(5,99)
<i>Јубилејни награди</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(4,88)	5,4	5,54	(5,09)

2012

Претпоставки	Дисконтна стапка		Пораст на плати	
	1%	1%	1%	1%
	пораси	намалување	пораси	намалување
Ниво на осетливост	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
<i>Отпремнини</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(6,98)	7,87	7,87	(7,10)
<i>Јубилејни награди</i>				
Влијание на нето дефинираните користи на вработените	(5,08)	5,67	5,67	(5,18)

12. Долгорочни резервации за отпремнини (продолжува)

Следниве исплати се очекувани користи кои треба да се реализираат во идните години:

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД '000	МКД '000	МКД '000	МКД '000
Година 1	8.826	10.808	8.826	10.808
Година 2	9.489	7.488	9.489	7.488
Година 3	10.077	7.596	10.077	7.596
Година 4	10.556	9.067	10.556	9.067
Година 5	9.339	9.257	9.339	9.257
Години 6-10	20.699	26.013	20.699	26.013
Над 10 години	93.297	87.000	93.297	87.000

Основните актуарски претпоставки кои беа користени се како што следи:

- Веројатноста на живот и смртност по старост и пол е определена согласно Таблицата на морталитет за населението на Република Македонија за периодот 1980-1982,
- Стапката на обрт на вработени е незначителна и истата не е земена во пресметката. Имено, врз основа на доставените информации за напуштање на Групацијата во претходните неколку години, може да се заклучи дека влијанието на оваа категорија на вработени е незначително во однос на вкупната популација на вработените, па затоа не се претпоставува напуштање на Групацијата по овој основ.
- Пензионирањето на вработените и во иднина ќе се одвива согласно сегашната законска регулатива (64 години за мажи и 62 за жени),
- Пресметката е изготвена само за тековната популација на вработените во Групацијата, исклучувајќи ги сите вработени кои ќе се вработат во иднина. Истата се базира на претпоставката за континуитет во службата на вработените на Групацијата (претпоставка за континуитет во службата).
- Актуарската пресметка ги опфаќа и стипендиите на децата на вработените на Групацијата кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци и / или редовни студенти. Исто така, во пресметката се земени во предвид и децата кои сеуште не се на возраст за започнување со студии, со претпоставка дека 100% од нив ќе се запишат на факултет во 2014 година односно 50% во наредните години.
- Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка на дефинираните користи е дополнета со пресметка на сегашната вредност на ново воведената корист за одредена категорија на вработени - *дојдолниелни користи при пензионирање*. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата доставен од страна на Групацијата. Сегашната вредност на идните користи е пресметана со примена на горенаведените демографски, финансиски и други претпоставки.

Користените финансиски претпоставки се како што следи:

Номинален годишен пораст на просечна републичка нето плата: 2,35 %;

Дисконтна стапка: 5,35%

Претпоставките во врска со морталитетот во иднина се поставени врз основа на актуарски совет согласно издадените статистички податоци и искуството во државата.

13. Обврски спрема добавувачи и останати обврски

	<i>Консолидирано</i>		<i>Друштво</i>	
	<i>2013</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
Обврски спрема добавувачи	280.643	349.165	280.230	349.129
Примени аванси од купувачи	7.019	8.598	7.023	7.841
Добавувачи за основни средства	55.652	66.861	55.652	66.861
Останати тековни обврски	25.925	18.823	25.737	18.756
	369.239	443.447	368.642	442.587

14. Превземени и потенцијални обврски

Потенцијални обврски

Банкарски гаранции

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Банкарски гаранции	113.708	81.364	110.940	78.597
Гаранција за концесиски договор	308	919	308	919
Меница	20.000	-	20.000	-
	134.016	82.283	131.248	79.516

Заклучно со 31 декември 2013 година, Групацијата има обезбедено банкарски гаранции од:

- Халк Банка во корист на Царина во износ од 5.000 илјади денари со важност до 19 март 2015 година, во корист на МЕПСО АД Македонија 3.900 илјади денари за пренос на електрична енергија со важност до 15 јануари 2015 година, во корист на Макпетрол АД Скопје 5.000 илјади денари за набавка на природен гас со важност до 15 февруари 2014 година;
- Охридска Банка во корист на MOL Hungarian Oil and Gas PLC во износ од 33.831 илјади денари за набавка на петрол кокс со важност до 15 март 2014 година;
- НЛБ Тутунска Банка во корист на Gen-I D.O.O за набавка на електрична енергија во износ од 36.292 илјади денари со важност до 10 февруари 2014 година;
- Халк Банка во корист на Сименс Турција за испорака на трансформаторска станица во износ од 17.838 илјади денари со важност до 28 февруари 2014 година;
- Шпаркасе Банка во корист на Јаро Мило Шведска за набавка на СНЦР систем во износ од 9.079 илјади денари со важност до 31 јануари 2014 година, и
- Raiffeisen Bank, Косово во корист на Царина во износ од 2.768 илјади денари со ставање во залог виљушкар и генератор со важност до 30 мај 2014 година.

Понатаму, Групацијата има 2 меници со изјава за правата и обврските на потписниците (Групацијата и ОКТА АД Скопје) на мениците во форма на Нотарски Акт издадени од Групацијата во износ од 20.000 илјади денари за набавка на нафта и нафтени производи.

Во продолжение, Групацијата обезбеди банкарски гаранции од НЛБ Тутунска банка во вкупен износ од 308 илјади денари во корист на Министерство за Економија на Република Македонија за реализација на договорите за концесија за детални геолошки истражувања.

14. Превземени и потенцијални обврски (продолжува)

Потенцијални обврски (продолжува)

Наем - Групацјајиа како закуйеџ

Групацјајата зема под наем возила со склучување на договори за оперативен наем. Истите имаат различни услови и клаузули. Трошокот се признава во добивката или загубата во текот на периодот.

	Консолидирано		Друшйиво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
До 1 година	5.727	4.564	5.727	4.564
Подолго од 1 година, но не подолго од 5 години	9.301	9.483	9.301	9.483
	15.028	14.047	15.028	14.047

Набавки

Заклучно со 31 декември 2013 година, Групацјајата има склучено договор за набавка на електрична енергија во износ од приближно 55.453 илјади денари само за првиот квартал од 2014 година.

15. Заработувачка по акција

Основната заработувачка по акција е пресметана, добивката која им припаќа на имателите на акции на матичното друштво поделена со вкупниот број на акции.

Групацјајата	2013 МКД'000	2012 МКД'000
Добивката која им припаќа на имателите на акции на матичното друштво:		
Тековни активности	1.488.032	1.319.549
Основна заработувачка (добивка) која им припаќа на имателите на акции на матичното друштво	1.488.032	1.319.549
Вкупен број на акции на имателите на матичното друштво	563.784	563.784

15. Заработувачка по акција (продолжува)

Друштвото	2013 MKD'000	2012 MKD'000
Добивката која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво:		
Тековни активности	<u>1.484.687</u>	<u>1.325.850</u>
Основна заработувачка (добивка) која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	<u>1.484.687</u>	<u>1.325.850</u>
Вкупен број на акции на имателите на матичното друштво	563.784	563.784

16. Трансакции со поврзани страни

Titan Cement Netherlands B.V. поседува 94,84% од акционерскиот капитал на Друштвото.

Следните трансакции се извршени со поврзаните страни:

а) Продажби на добра и услуги

	Консолидирано		Друштво	
	2013	2012	2013	2012
	МКД'000	МКД'000	МКД'000	МКД'000
<i>Контролирано од:</i>				
Titan Cement Company-петрол кокс	20.730	-	20.730	-
Titan Cement Company-превоз	3.046	-	3.046	-
<i>Подружница:</i>				
Cement Plus Ltd - цемент, песок и бел цемент	-	-	519.687	564.566
Cement Plus Ltd - превоз	-	-	25.968	22.591
Trojan Cem EOOD Sofija - цемент	-	-	3.230	11.295
Trojan Cem EOOD Sofija - превоз	-	-	2.564	-
<i>Ентитети под заедничка контрола:</i>				
SHARRCEM SH.P.K- петрол кокс	471.812	224.386	471.812	224.386
SHARRCEM SH.P.K-клинкер	34.956	249.203	34.956	249.203
SHARRCEM SH.P.K- бел цемент	15.971	-	15.971	-
SHARRCEM SH.P.K- превоз	4.655	54.294	4.655	54.294
SHARRCEM SH.P.K- силоси	1.513	3.065	1.513	3.065
SHARRCEM SH.P.K- материјали и услуги	427	-	427	-
Titan Cementara Kosjeric - останато	160	-	160	-
Titan Global Finance PLC London- камата	-	18.821	-	18.821
SHARR Beteiligungs Gmbh- материјали и услуги	-	4.517	-	4.517
SHARR Beteiligungs Претставниство Скопје - услуги	-	270	-	270
	553.270	554.556	1.104.719	1.153.008

16. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салдата кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Побарувања од поврзаните страни

	<i>Консолидирано</i>		<i>Друштво</i>	
	<i>2013</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
<i>Подружница:</i>				
Тројан Сем ЕООД СОФИЈА - сив цемент	-	-	2.099	4.676
<i>Ентитети под заедничка контрола:</i>				
SHARRCEM SH.P.K - петрол кокс	71.642	42.382	71.642	42.382
SHARRCEM SH.P.K - клинкер	39.599	132.950	39.599	132.950
SHARRCEM SH.P.K - бел цемент	972	-	972	-
SHARRCEM SH.P.K - силоси	755	-	755	-
SHARRCEM SH.P.K - материјали и услуги	402	339	402	339
	113.370	175.671	115.469	180.347

16. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

б) Набавка на добра и услуги

	Консолидирано		Друштво	
	2013 МКД'000	2012 МКД'000	2013 МКД'000	2012 МКД'000
<i>Контролирано од:</i>				
Titan Cement Company - бел цемент и петрол кокс	483.543	682.411	483.543	682.411
Titan Cement Company- силоси	4.511	-	4.511	-
Titan Cement Company- материјали и услуги	1.600	-	1.600	-
Titan Cement Company - суровини	-	260	-	260
<i>Поврзано лице:</i>				
Balksem Limited - техничка помош	8.618	16.945	8.618	16.945
SHARRCEM SH.P.K - трговска стока	468	-	468	-
SHARRCEM SH.P.K - шармал	-	25.118	-	25.118
SHARRCEM SH.P.K- останато	15	-	15	-
Геоспан Дооел - агрегати	-	5.105	-	5.105
SHARRCEM SH.P.K- силоси	-	3.065	-	3.065
SHARRCEM SH.P.K - сив цемент	-	524	-	524
SHARRCEM SH.P.K- материјали и услуги	-	80	-	80
Titan Zlatna Panega - материјали	-	44	-	44
	498.755	733.552	498.755	733.552

16. Трансакции со поврзани страни (продолжува)

Салда кои произлегуваат од горе наведените трансакции се прикажани подолу:

Обврски спрема поврзаните страни

	<i>Консолидирано</i>		<i>Друштво</i>	
	<i>2013</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2012</i>
	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>	<i>МКД'000</i>
<i>Контролирано од:</i>				
Titan Cement Company - бел цемент, петрол кокс и услуги	3.800	1.673	3.800	1.673
Titan Cement Company - силос	750	-	750	-
<i>Подружница:</i>				
Cement Plus Ltd. - претплата	-	-	650	31
<i>Ентитети под заедничка контрола:</i>				
Balkcem Limited - техничка помош	7.756	1.002	7.756	1.002
SHARR CEM SH.P.K- сив цемент	118	-	118	-
SHARR CEM SH.P.K - услуги	-	5.747	-	5.747
SHARR CEM SH.P.K- шармал	-	2.345	-	2.345
Titan Zlatna Panega - сив цемент	-	104	-	104
	12.424	10.871	13.074	10.902

Групацијата и Друштвото остваруваат трансакции со горенаведените поврзани страни според заеднички договорени услови.

17. Управување со финансискиот ризик

Основните финансиски обврски на Групацјата ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Групацјата располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни депозити кои произлегуваат директно од работењето на Групацјата.

Групацјата во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Групацјата се во голема мера независни од промената на пазарните каматните стапки.

б) Девизен ризик

Изложеноста на Групацјата на девизен ризик е минимална со оглед на фактот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, кое беше стабилно во текот на цела 2013 година.

в) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

Табелата подолу дава приказ на роковите на плаќање на финансиските обврски на Групацјата и Друштвото на 31 декември 2013 година и 31 декември 2012 година базирани на договорените недисконтирани плаќања:

Групацјата

На 31 декември 2013 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	268.219	-	-	-	268.219
Останати обврски	-	88.596	-	-	-	88.596
Поврзани субјекти	-	12.424	-	-	-	12.424

17. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

в) Ризик на ликвидносии (продолжува)

На 31 декември 2012 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	338.294	-	-	-	338.294
Останати обврски	-	94.282	-	-	-	94.282
Поврзани субјекти	-	10.871	-	-	-	10.871

Друштвото

На 31 декември 2013 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	267.156	-	-	-	267.156
Останати обврски	-	88.412	-	-	-	88.412
Поврзани субјекти	-	13.074	-	-	-	13.074

На 31 декември 2012 година

	На барање	До 3 месеци	3 до 12 месеци	1 до 5 години	> 5 години	Вкупно
Обврски спрема добавувачи	-	338.227	-	-	-	338.227
Останати обврски	-	93.458	-	-	-	93.458
Поврзани субјекти	-	10.902	-	-	-	10.902

17. Управување со финансискиот ризик (продолжува)

2) Кредитен ризик

Групацијата нема значајна концентрација на кредитен ризик. Групацијата има воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Групацијата има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик групацијата бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Групацијата, кои се состојат од пари и парични средства, финансиски вложувања расположливи за продажба и останати финансиски средства (нетековни), максималната изложеност на Групацијата на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти на Групацијата е приближна на нивната сегашна вредност како резултат на краткиот рок на доспевање.

Управување со капиталот

Примарната цел на управувањето со капиталот на Групацијата е да се обезбеди и одржува стабилен кредитен рејтинг и соодветни показатели на капиталот со цел да се поддржи работењето и да се максимизира вредноста на акционерите.

Групацијата управува со својата структура на капитал и прави корекции на истиот, кои се во согласност со промените на економските фактори. За да го одржува и да ја корегира структурата на капиталот, Групацијата може да ја корегира дивидендата исплатена на акционерите, да врати капитал на акционерите или пак да издаде дополнителни нови акции, врз основа на претходна одлука на акционерите. Во текот на годините што завршуваат на 31 декември 2013 година и 31 декември 2012 година не беа направени промени во целите, политиките или процесите на Групацијата.

Групацијата го следи својот акционерски капитал преку добивката пред камата, даноци, амортизација и депрецијација (ЕБИТДА) за годината.

Групацијата

	2013	2012
	МКД'000	МКД'000
ЕБИТДА	<u>1.675.157</u>	<u>1.545.167</u>

Друштвото

	2013	2012
	МКД'000	МКД'000
ЕБИТДА	<u>1.661.954</u>	<u>1.536.382</u>

18. Последователни настани

Не постојат материјално значајни настани што се случиле после датумот на известување, а кои би требало да се обелоденат во финансиските извештаи на Групацијата и Друштвото.

Период Контролор

1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)											Резервни кодекси										

Назив на друштвото

ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

Борис Трајковски бр.94, Скопје 02-2786-151

Единствен даночен број

4 0 3 0 9 5 4 2 5 9 6 7 7

БИЛАНС НА УСПЕХ

(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)

за периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		4.059.534.394	4.327.031.987
2.	Приходи од продажба	202		3.936.177.678	4.138.060.586
3.	Останати приходи	203		21.641.956	42.316.947
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		101.461.599	99.617.673
4.б.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		112.226.765	101.461.599
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206		101.714.760	146.654.454
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		2.626.818.496	3.043.706.603
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		1.180.635.495	1.436.888.870
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		475.568.763	391.785.260
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210		88.733	4.583.163
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		314.003.974	427.338.613
11.	Останати трошоци од работењето	212		46.048.889	55.523.256
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		364.267.954	358.657.673
12.a.	Плати и надоместоци на плати (нето)	214		226.004.061	222.427.676

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		21.967.359	21.589.316
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		88.396.066	87.488.710
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		27.900.468	27.151.971
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		216.170.589	248.758.854
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219		4.192.000	300.000
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		94.170	448.795
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		11.217.007	8.847.421
17.	Останати расходи од работењето	222		14.530.922	110.574.698
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		51.781.338	56.082.139
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224		1.481.984	26.772.907
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225		0	4.117.760
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226		0	18.820.786
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		1.481.984	3.834.361
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228		0	0
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		0	0
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		46.850.147	26.060.382
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		3.449.207	3.248.850
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		0	0
24.	Останати финансиски приходи	233		0	0
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		6.642.835	11.969.824
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		611282	319.961
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236		0	0
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		611.282	319.961
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238		0	0
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		1.946.351	84.580
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		4.085.202	11.565.283

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241		0	0
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242		0	0
31.	Останати финансиски расходи	243		0	0
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244		0	0
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245		0	0
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		1.488.619.567	1.329.281.625
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247		0	
36.	Нето добивка од прекинати работења	248		0	0
37.	Нето загуба од прекинати работења	249		0	0
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.488.619.567	1.329.281.625
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		3.932.318	3.431.418
41.	Одложени даночни приходи	253		0	0
42.	Одложени даночни расходи	254		0	0
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.484.687.249	1.325.850.207
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		330	319
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.484.687.249	1.325.850.207
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.408.009.596	1.257.375.798
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		76.677.653	68.474.409
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263		0	0
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		0	0
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		2.633	2.352
48.б.	Вкупно разводнета заработувачка по акција	266		2.633	2.352
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267		0	0
48.г.	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	268		0	0

25

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 01.01 до 31.12. 20 13 година

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.484.687.249	1.325.850.207
2.	Загуба за годината	270		0	
3.	Останата сеофатна добивка (273+275+277+279+281+283) - 274+276+278+280+282+284)	271		55.325.000	
4.	Останата сеофатна загуба (274+276+278+280+282+284) - 273+275+277+279+281+283)	272			
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273		0	
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274		0	
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		0	
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		0	
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277		0	
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278		0	
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279		55.325.000	
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280		0	
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		0	
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		0	
15.	Удел во останата сеофатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283		0	
16.	Удел во останата сеофатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284		0	
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеофатна добивка	285		0	
18.	Нето останата сеофатна добивка (271-285)	286		55.325.000	0
19.	Нето останата сеофатна загуба (285- 271) или (272 + 285)	287			
20.	Вкупна сеофатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.540.012.249	1.325.850.207
20.а.	Сеофатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.460.477.300	1.257.375.798
20.б.	Сеофатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		79.534.949	68.474.409
21.	Вкупна сеофатна загуба за годината (270-286) или (287-269)	291			
21.а.	Сеофатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292			
21.б.	Сеофатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293			

as

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-
(Се назначува главната приходна шифра на дејноста утврдена со Националната класификација на дејности)

2	3	5	1
---	---	---	---

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ

0	1	0	3	9	7	0	4	5	5	0	5	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Увер. бр.

1	2	-	3	4	2	6	4	/	2
од		27		11		2012			

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото: _____

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС:

4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---

Во, Скопје

На ден 28.02. 2014 година

Одговорно лице на субјектот

М.П.

Раководител

[Handwritten signature]

ПРИЛОГ 1

--	--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

1 2 3
Вид работа

0	4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---	---

4 5 6 7 8 9 10 11
Идентификационен број (ЕМБС)

3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
Резервни кодекси

Назив на друштвото

ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

Борис Трајковски бр.94,

Скопје

02-2786-151

Единствен даночен број

4	0	3	0	9	5	4	2	5	9	6	7	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)

на ден 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.500.074.993	2.365.102.133
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		20.935.179	21.087.362
3.	Издатоци за развој	003		0	0
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		20.935.179	21.087.362
5.	Гудвил	005		0	0
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006		0	0
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008		0	0
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.205.894.894	2.105.390.251
10.	Недвижности (011+012)	010		1.083.484.908	1.010.139.868
10.а.	Земјиште	011		760.228.510	719.147.043
10.б.	Градежни објекти	012		323.256.398	290.992.825

98

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		814.881.505	859.570.550
12.	Транспортни средства	014		954.323	4.633.847
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		11.125.652	11.766.299
14.	Биолошки средства	016		0	0
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		1.300.195	0
16.	Материјални средства во подготовка	018		294.148.311	219.279.687
17.	Останати материјални средства	019		0	0
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020		115.323.400	80.703.000
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		157.921.520	157.921.520
20.	Вложувања во подружници	022		157.921.520	157.921.520
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023		0	0
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024		0	0
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		0	0
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		0	0
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027		0	0
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		0	0
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		0	0
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	VI. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032		0	0
28.	Побарувања од купувачи	033		0	0
29.	Останати долгорочни побарувања	034		0	0
30.	VII. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		0	0

JK

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		3.422.924.945	2.558.749.623
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		601.834.098	710.002.277
33.	Залихи на сировини и материјали	038		197.708.974	293.230.768
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		291.709.673	315.035.171
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		32.099.554	38.547.911
36.	Залихи на готови производи	041		80.127.211	62.913.688
37.	Залихи на трговски стоки	042		188.686	274.739
38.	Залихи на биолошки средства	043		0	0
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	0
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		281.508.798	316.600.064
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		115.469.565	180.347.158
42.	Побарувања од купувачи	047		142.405.707	102.557.575
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		3.962.597	8.401.672
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		18.792.664	24.113.204
45.	Побарувања од вработените	050		878.265	1.180.455
46.	Останати краткорочни побарувања	051		0	0
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	14.022.000
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054		0	0
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055		0	0
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056		0	0
50.	Побарувања по дадени заеми	057		0	0
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		0	14.022.000

95

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		2.539.582.049	1.518.125.282
52.а.	Парични средства	060		38.123.255	24.581.677
52.б.	Парични еквиваленти	061		2.501.458.794	1.493.543.605
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		26.803.901	28.890.896
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		5.949.803.839	4.952.742.652
55.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		4.621.291.866	2.542.986.455

56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		5.505.587.996	4.429.623.319
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		1.747.729.749	1.747.729.749
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		0	0
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068		0	0
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		79.590.451	24.265.451
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		593.905.828	593.905.828
63.	Законски резерви	072		349.622.319	349.622.319
64.	Статутарни резерви	073		0	0
65.	Останати резерви	074		244.283.509	244.283.509
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		1.599.674.719	737.872.084
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		0	0
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.484.687.249	1.325.850.207
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079		0	0
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080		0	0

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		338.189.711	398.180.919
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		66.684.015	70.081.235
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		56.271.051	57.745.272
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084		10.412.964	12.335.963
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086		0	0
78.	Обврски спрема добавувачи	087		0	0
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088		0	0
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089		0	0
81.	Обврски по заеми и кредити	090		0	0
82.	Обврски по хартии од вредност	091		0	0
83.	Останати финансиски обврски	092		0	0
84.	Останати долгорочни обврски	093		0	0
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094		0	0
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		271.505.696	328.099.684
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		13.936.792	11.013.586
88.	Обврски спрема добавувачи	097		220.071.265	281.364.196
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		6.372.535	7.809.786
90.	Обврски по основ на даноци и придонеси на плата и надомести на плата	099		5.800.626	5.407.426
91.	Обврски кон вработените	100		12.636.375	11.625.484
92.	Тековни даночни обврски	101		3.375.097	227.453
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		8.849.950	10.185.849
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103		0	0

95

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
95.	Обврски по заеми и кредити	104		0	0
96.	Обврски по хартии од вредност	105		0	0
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		39.501	37.349
98.	Останати финансиски обврски	107		0	0
99.	Останати краткорочни обврски	108		423.555	428.555
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		106.026.132	124.938.414
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110		0	0
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		5.949.803.839	4.952.742.652
103.	Г. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	112		4.621.291.866	2.542.986.455

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ

0	1	0	3	9	7	0	4	5	5	0	5	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Увер. бр.

1	2	-	3	4	2	6	4	/	2
од		27	11	2012					

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото: _____

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС:

4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---

Во, _____ Скопје

На ден 28.02. 2014 година

Лице одговорно за составување на билансот

М.П.

Раководител

[Signature]

			Период							Контролор														
1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)									Резервни кодекси												

Назив на субјектот

ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

Борис Трајковски бр.94,

Скопје

02-2786-151

Единствен даночен број

4 0 3 0 9 5 4 2 5 9 6 7 7

СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
1.	08,11	Вадење на декоративен камен и камен за градежништво, варовн	85.671.023
2.	08,12	Вадење на чакал и песок, глина и каолин	2.684.262
3.	23,51	Производство на цемент	3.186.688.788
4.	23,63	Производство на готова бетонска смеса	72.499.254
5.6.	46,71	Трговија на големо со цврсти, течни, гасовити горива и слични п	532.234.913
7.	46,73	Трговија на големо со дрва, градежен материјал и санитарна опр	65.674.619
8.	46,77	Трговија на големо со отпадоци и остатоци	2.294.304
9.	52,21	Услужни дејности поврзани со копнениот превоз	68.696.888
10.	64,99	Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензи	51.781.338
11.	68,10	Купување и продажба на сопствен недвижен имот	3.086.224
12.	68,20	Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвиж	15.801.925
13.	82,99	Останати деловни помошно услужни дејности неспомнати на др	24.202.194

ЈД

Образец „ДЕ“

			<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table> Период									<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table> Контролор																			
			0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26						
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси																				

Назив на субјектот	ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ															
Адреса, седиште и телефон	Борис Трајковски бр.94,	Скопје	02-2786-151													
Единствен даночен број	<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 20px; height: 20px;">4</td><td style="width: 20px; height: 20px;">0</td><td style="width: 20px; height: 20px;">3</td><td style="width: 20px; height: 20px;">0</td><td style="width: 20px; height: 20px;">9</td><td style="width: 20px; height: 20px;">5</td><td style="width: 20px; height: 20px;">4</td><td style="width: 20px; height: 20px;">2</td><td style="width: 20px; height: 20px;">5</td><td style="width: 20px; height: 20px;">9</td><td style="width: 20px; height: 20px;">6</td><td style="width: 20px; height: 20px;">7</td><td style="width: 20px; height: 20px;">7</td> </tr> </table>			4	0	3	0	9	5	4	2	5	9	6	7	7
4	0	3	0	9	5	4	2	5	9	6	7	7				

ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ
за државна евиденција за субјектите кои
не применуваат посебни сметковни планови
(големи, средни, мали и микро субјекти)

за 2013 година

(во денари)

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	003д	Набавна вредност на компјутерскиот софтвер	601	0	0
1.а.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер	602	0	0
1.б.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер	603	0	0
1.в.	003д-008д-009д	Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер (< или = АОП 004 од БС)	604	0	0
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
2	010д	Земјишта	605	760.228.510	719.147.043
3	014д	Шуми	606	0	0
4	011д	Набавна вредност на становите и станбените згради	607	2.330.843.716	2.275.820.283
4.а.	018д	Вредносно усогласување на становите и станбените згради	608	0	0
4.б.	019д	Акумулирана амортизација на становите и станбените згради	609	2.007.587.318	1.984.827.458
4.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на становите и станбените згради (< или = АОП 012 од БС)	610	323.256.398	290.992.825
5	011д	Набавна вредност на нестанбени згради	611	0	0

JD

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
5.а.	018д	Вредносно усогласување на нестанбените згради	612	0	0
5.б.	019д	Акумулирана амортизација на нестанбените згради	613	0	0
5.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на нестанбените згради (< или = АОП 012 од БС)	614	0	0
6.	012д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	615	0	0
7.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	616	0	0
7.а.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	617	0	0
7.б.	019д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	618	0	0
7.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	619	0	0
8	014д	Набавна вредност на основното стадо	620	0	0
8.а.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	621	0	0
8.б.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	622	0	0
8.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	623	0	0
9.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	624	0	0
10.	016д	Вложувања во природни богатства во подготовка	625	0	0
11.	016д	Подобрување на земјиштето	626	0	0
		В. ПРИХОДИ			
12.		I. Приходи од продажба	627	3.936.177.678	4.138.060.586
13.	73д и 74д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	628	0	0
14.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	629	0	0
15.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	630	2.811.186.100	2.782.561.410
16.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	631	1.109.189.653	1.342.807.507

ЈО

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
17.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ (< или = АОП 202 од БУ)	632	0	0
18.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	633	0	
19.	746	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	634	13.711.563	10.568.569
20.	746д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	635	2.090.362	2.123.100
21.	747	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	636	0	0
22.		II. Останати приходи	637	21.641.956	42.316.947
23.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	638	3.702.961	22.214.051
24.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	639		
25.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност (< или = АОП 203 од БУ)	640	0	0
26.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	641	0	0
27.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	642	2.140.265	103.196
28.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	643	0	0
29.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	644	0	0
30.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	645	0	0
31.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	646	0	0
32.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	647	0	0
33.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	648	13.076	14.240
34.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	649	15.431.954	19.762.504

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
35.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	650	353.700	221.530
36.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	651		1.426
37.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	652		0
38.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	653		0
39.		III. Финансиски приходи	654	0	4.117.760
40.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	655	0	4.117.760
		Г. РАСХОДИ			
41.		I. Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	656	1.180.635.495	1.436.888.870
42.	400д	Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	657	291.355.739	364.493.699
43.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	658	9.663.724	10.843.764
44.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	659	0	0
45.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	660	1.494.469	1.890.153
46.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	661	98.789.076	95.318.775
47.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	662	2.426.085	2.438.225
48.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	663	1.191.469	972.587
49.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	664	0	0
50.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	665	270.842.424	321.009.804
51.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	666	451.888.758	581.696.549
52.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	667	52.432.786	56.380.673
53.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	668	550.965	1.844.641
54.		II. Трошоци за услуги	669	207.557.271	281.748.362

95

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
55.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	670	51.545.236	53.870.051
56.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	671	36.650.239	87.717.794
57.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	672	3.194.847	4.014.761
58.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	673	0	0
59.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	674	0	0
60.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	675	110.380.787	130.083.528
61.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	676	0	0
62.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	677	5.786.162	6.062.228
63.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	678	0	0
64.	416д	Трошоци за истражување и развој (< или = АОП 211 од БУ)	679	0	0
65.		III. Надомести на трошоците за вработените	680	15.521.193	16.253.124
66.	420д	Вкалкуирани надомести за време на боледување	681	0	0
67.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	682	0	0
68.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	683	5.310.131	6.200.089
69.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	684	0	0
70.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	685	7.856.682	7.516.536
71.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	686	797.421	1.050.239
72.	449д	Појачана исхрана	687	1.556.959	1.486.260
73.		IV. Останати трошоци од работењето	688	58.428.164	65.148.247
74.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	689	4.789.699	5.275.800
75.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	690	0	0

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
76.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	691	5.080.113	1.735.495
77.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	692		0
78.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	693	513.900	1.916.995
79.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	694	1.115.999	1.119.631
80.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	695	0	0
81.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	696	0	0
82.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	697	0	0
83.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	698	0	0
84.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	699	4.906.610	2.769.778
85.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	700	4.667.913	4.451.214
86.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	701	7.105.559	5.615.604
87.	445д	Премии за осигурување на лица (< или = АОП 212 од БУ)	702	879.564	850.926
88.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	703	2.302.130	2.454.328
89.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	704	330.616	14.728
90.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	705	0	0
91.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	706	0	292.523
92.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	707	26.736.061	38.651.225
93.		V. Останати расходи	708	0	2.216.460
94.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	709	0	2.216.460
95.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	710	0	0

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	ИЗНОС	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
96.		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	711	0	0
97.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	712	0	0
98.		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите	713	417.641.486	1.109.522.076
99.		Исплатени дивиденди	714	417.641.486	1.109.522.076
		Д. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
100.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	715	330	319

Во, Скопје

На ден 28.02. 2014 година

Лице одговорно за составување на образецот

Габриела Барлакоска

Габриела Барлакоска

М.П.

Раководител

[Handwritten signature]

М.П. на ЦРМ и дата на приемот _____

Контролата ја извршиле _____

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
ВКУПНО ПРИХОДИ (Збир од АОП 201 + 223 + 244 од Билансот на успех)			4.111.315.732

- 1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.
2) Во колоната за „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.
3) Во колоната за „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

2 3 5 1

Производство на цемент

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-

2 3 5 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ 0 1 0 3 9 7 0 4 5 5 0 5 5

Увер. бр. 1 2 - 3 4 2 6 4 / 2
од 27 11 2012

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на Друштвото:

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС: 4 0 5 3 3 9 7

Во, Скопје

На ден 28.02. 2014 година

Одговорно лице на субјектот

Раководител

[Handwritten signature]

ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото.

Бројот на вработени на 31 декември 2013 година е 324 (2012: 331 вработени).

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА ГОДИШНАТА СМЕТКА

Финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11 и 166/12) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

Финансиските извештаи на Друштвото беа подготвени врз основа на историска набавна вредност. Финансиските извештаи на Друштвото се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се заокружени во најблискиот износ во илјади (‘000) освен ако не е поинаку наведено.

Друштвото заклучно со известувачкиот период има три подружници: Cement Plus for Building Materials DOO - Косово со сопственост од 65%, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје во 100% сопственост на Друштвото и TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Друштвото. Подружниците се евидентирани во овие финансиски извештаи по набавна вредност намалена за било какво обезвреднување на вредноста.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постојењето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Групаацијата има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатиот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадените капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во одделните финансиски извештаи на Друштвото, вложувања во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за обезвреднување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

б. Преведување на странски валути

Трансакции во странска валута се водат по иницијалното признавање во известувачката валута, со претварање на износот во странска валута по курсот помеѓу известувачката валута и странска валута на денот на извршување на трансакцијата. Монетарните ставки деноминирани во странска валута се сведуваат во денарска противвредност користејќи курс кој важи на датумот на известување. Курсните разлики кои произлегуваат од претварањето на монетарните ставки по курс кој се разликува од курсот по кој тие биле иницијално прикажани во периодот, се признаваат како приход или расход во периодот во кој се појавуваат.

в. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Друштвото (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР корегирани за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвреднување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или оттуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување.

г. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Друштвото. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Друштвото, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Друштвото се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Друштвото треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

д. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

ѓ. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Друштвото ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање.

Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Друштвото се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Друштвото вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања и краткорочни заеми.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба.

Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба на сметководство на хединг како што е дефинирано во МСС 39. Друштвото нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или се им намалува вредноста поради обезвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Друштвото има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација. Друштвото нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2013 година и 2012 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиските средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со нереализирана добивка или загуба евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Друштвото нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2013 година и 2012 година.

Де-признавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депривираат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Друштвото ги има префрлено своите права за прием на парични приливи од средства или има превземено обврска да ги исплати примените парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник“, и или (а) Друштвото има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Друштвото нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Друштвото на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба“) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка.

Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хеџинг инструменти со ефективен хеџинг, соодветно.

Друштвото ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Друштвото вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски, заеми и позајмици.

Последователното мерење

Мерење на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност при иницијалното признавање преку добивка или загуба.

Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех.

Друштвото нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматоносните заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се депривира кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист заемодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како депривирање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во извештајот за финасиска состојба ако, и само ако, постои применливо законско право

за нетирање на евидентираниите износи и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

е. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува суровини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата. Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

ж. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

з. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

с. Даноци

Тековен данок

Трошокот за данокот на добивка се состои од тековен данок на непризнаени расходи и данок на исплатена дивиденда и друга распределба на добивката. Даночната стапка за 2013 и 2012 година изнесува 10%.

Данок на непризнаени расходи

Пресметката и плаќањето на данокот од добивка е во согласност со Законот за данок на добивка кој го подразбира моделот на оданочување на даночно непризнаените трошоци со корекција за износот на даночниот кредит и даночните ослободувања. Плаќањето на месечната обврска е аконтативно и тоа само на непризнаените расходи.

Данок на исплата на дивиденда и друга распределба на добивката

Износот којшто се распределува во вид на дивиденда и други распределби од добивката било да е во паричен или непаричен облик се оданочува во моментот на нивната исплата.

За повеќе детали, објаснување е дадено во Забелешка 4.

Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност на набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средство или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данок на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните власти се вклучува како дел од побарувањата или обврските во извештајот на финансиска состојба.

и. Користи за вработените

Пензии

Друштвото, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Друштвото ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Друштвото не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Друштвото признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Друштвото е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на

Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Друштвото на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за испата, доставен од страна на Друштвото.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

ј. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат: кога Друштвото има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Друштвото се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

к. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Друштвото ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, работи и

данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

л. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

љ. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Друштвото се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Друштвото.

м. Настани после датумот на известување

Настаните после датумот на билансот на состојба, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на билансот на состојба, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на билансот на состојба имаат третман на не корективни настани.

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

Сметководствени проценки и претпоставки

Друштвото прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултираките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на идната финансииска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во онаква какви што биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива односно со Законот за екологија применлив во земјата во која друштвата работат (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлационски стапки. Резервациите се преценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Друштвото користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Друштвото ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пенционирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики на Друштвото се применуваат од период до период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСФИ.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Основните финансиски обврски на Друштвото ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Друштвото располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Друштвото.

Друштвото во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Друштвото се во голема мера независни од промената на пазарните каматните стапки.

б) Девизен ризик

Изложеноста на Друштвото на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2013 година.

в) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

г) Кредитен ризик

Друштвото немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Друштвото имаат воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Друштвото има воспоставено

таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Друштвото бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Друштвото, кои се состојат од пари и парични средства, финансиски вложувања расположиви за продажба и останати финансиски средства (нетековни), максималната изложеност на Друштвото на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

д) Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти на Друштвото е приближна на нивната сегашна вредност како резултат на краткиот рок на доспевање.

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2013	42.508.662	-	-	-	-	42.508.662
Зголемување	467.667	-	-	-	-	467.667
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2013	42.976.329	-	-	-	-	42.976.329
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2013	21.421.300	-	-	-	-	21.421.300
Амортизација	619.850	-	-	-	-	619.850
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2013	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2013	20.935.179	-	-	-	-	20.935.179
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2013	21.087.362	-	-	-	-	21.087.362
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2012	40.685.257	-	-	-	-	40.685.257
Зголемување	5.478.405	-	-	-	-	5.478.405
Намалување	(3.655.000)	-	-	-	-	(3.655.000)
Салдо на 31 Декември 2012	42.508.662	-	-	-	-	42.508.662
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2012	17.338.100	-	-	-	-	17.338.100
Амортизација	7.438.200	-	-	-	-	7.438.200
Намалување	(3.355.000)	-	-	-	-	(3.355.000)
Салдо на 31 Декември 2012	21.421.300	-	-	-	-	21.421.300
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2012	21.087.362	-	-	-	-	21.087.362
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2012	23.347.157	-	-	-	-	23.347.157

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2013	777.003.724	2.275.820.283	4.393.316.834	219.279.687	7.665.420.528
Зголемување	51.799.289	55.023.433	145.811.408	324.083.914	576.718.044
Намалување	(2.657.400)		(93.413.439)	(249.215.290)	(345.286.129)
Салдо на 31 Декември 2013	<u>826.145.613</u>	<u>2.330.843.716</u>	<u>4.445.714.803</u>	<u>294.148.311</u>	<u>7.896.852.443</u>
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2013	57.856.681	1.984.827.458	3.517.346.138	-	5.560.030.277
Амортизација	8.060.422	22.759.860	192.039.260	-	222.859.542
Намалување	-	-	(90.632.075)	-	(90.632.075)
Салдо на 31 Декември 2013	<u>65.917.103</u>	<u>2.007.587.318</u>	<u>3.618.753.323</u>	<u>-</u>	<u>5.692.257.744</u>
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2013	<u>760.228.510</u>	<u>323.256.398</u>	<u>826.961.480</u>	<u>294.148.311</u>	<u>2.204.594.699</u>
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2013	<u>719.147.043</u>	<u>290.992.825</u>	<u>875.970.696</u>	<u>219.279.687</u>	<u>2.105.390.251</u>
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2012	745.364.787	2.247.986.931	4.480.376.678	171.610.674	7.645.339.070
Зголемување	31.638.937	30.744.544	121.929.672	249.334.535	433.647.688
Намалување	-	(2.911.192)	(208.989.516)	(201.665.522)	(413.566.230)
Салдо на 31 Декември 2012	<u>777.003.724</u>	<u>2.275.820.283</u>	<u>4.393.316.834</u>	<u>219.279.687</u>	<u>7.665.420.528</u>
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2012	47.129.716	1.965.534.267	3.514.631.333	-	5.527.295.316
Амортизација	10.726.965	19.936.851	210.656.838	-	241.320.654
Намалување	-	(643.660)	(207.942.033)	-	(208.585.693)
Салдо на 31 Декември 2012	<u>57.856.681</u>	<u>1.984.827.458</u>	<u>3.517.346.138</u>	<u>-</u>	<u>5.560.030.277</u>
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2012	<u>719.147.043</u>	<u>290.992.825</u>	<u>875.970.696</u>	<u>219.279.687</u>	<u>2.105.390.251</u>
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2012	<u>698.235.071</u>	<u>282.452.664</u>	<u>965.745.345</u>	<u>171.610.674</u>	<u>2.118.043.754</u>

9. **БИОЛОШКИ СРЕДСТВА**

2013	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обртно стадо	Повеќе-годишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2013	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2013	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2013	-	-	-	-	-	-
2012						
Состојба на 1 Јануари 2012	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2012	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства	-	-	-	-	-	-

	Тековна година	Претходна година
Вложувања во конвертибилни обврзници	-	-
Вкупно:	-	-
Број на конвертибилни обврзници:		
Права кои ги носат конвертибилните обврзници:		

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	142.405.707	102.557.575
Побарувања од купувачи во странство	115.469.565	180.347.158
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	881.627	881.627
Вредносно усогласување на побарувања	(881.627)	(881.627)
Вкупно:	257.875.272	282.904.733

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	347.889.809	260.589.080
Парични средства во денарска благајна	29.433	19.065
Девизна сметка	2.191.662.807	1.257.517.137
Девизна благајна		
Вкупно:	2.539.582.049	1.518.125.282

13. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба					
		2013		2012		2011	
		01.01.2013	%	зголем.	намал.	31.12.2013	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
	Вкупно	1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100
<hr/>							
		01.01.2012	%	зголем.	намал.	31.12.2012	%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
	Вкупно	1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

14. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:	Тековна година	Претходна година
Вид на обврска:		
Вид на обезбедување:		
Обврски спрема поврзани друштва	-	-
Обврски кон добавувачи	-	-
Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми	-	-
Обврски по основ на кредити	-	-
Обврски по основ на заеми	-	-
Останати долгорочни обврски:	-	-
Вкупно:	-	-

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	170.869.241	169.012.768
Добавувачи во странство	52.490.168	117.754.579
Добавувачи за нефактурирани стоки	10.648.648	5.610.435
Вкупно:	234.008.057	292.377.782

16. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Краткорочни кредити во земјата	-	-
Краткорочни кредити во странство	-	-
Вкупно:	-	-

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	2.811.186.100	2.782.655.136
Приходи од продажба во странство	1.109.189.653	1.342.713.781
Вкупно:	3.920.375.753	4.125.368.917

18. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	15.801.925	12.691.669
Приходи од наплатени отпишани побарувања	-	-
Приходи од државни поддршки	-	-
Вкупно:	15.801.925	12.691.669

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	88.195.475	141.587.845
Трошоци за саеми	-	-
Наемнина	5.786.162	6.062.228
Дневници за службени патувања и патни трошоци	4.789.699	5.275.800
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	-	-
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама	141.650	126.250
Премии за осигурување	7.985.123	6.466.530
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	2.302.130	2.454.328
Трошоци за ревизија	1.238.510	1.730.635
Трошоци за останати интелектуални услуги	11.379.112	17.792.144
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	86.545	436.816
Загуби од отуѓување на нетековни средства	2.778.494	3.634.215
Останати расходи	5.728.182	9.621.662
Вкупно останати оперативни расходи	138.801.339	195.188.453

20. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	115.469.565	180.347.158
Обврски по основ на купопродажни односи	13.936.792	11.013.586
Приходи од продажба на готови производи	557.889.574	858.418.950
Приходи од продажба на стоки	508.731.836	245.788.125

			<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>									<table border="1" style="display: inline-table; border-collapse: collapse;"> <tr><td style="width: 20px; height: 20px;"></td><td style="width: 20px; height: 20px;"></td></tr> </table>																					
			Период				Контролор																										
			0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	##	##	19	20	21	22	23	24	25	26								
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)								Резервни кодекси																						

Назив на друштвото **ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ**

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски бр.94, Скопје 02-2786-151

Единствен даночен број 4 0 3 0 9 5 4 2 5 9 6 7 7

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)
за периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		4.103.081.504	4.363.362.004
2.	Приходи од продажба	202		3.979.724.788	4.173.411.943
3.	Останати приходи	203		21.641.956	43.295.607
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		101.461.599	99.617.673
4.б.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		112.226.765	101.461.599
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206		101.714.760	146.654.454
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		2.664.609.949	3.083.958.000
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		1.181.796.913	1.437.655.585
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		482.723.805	410.326.772
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210		88.733	4.583.163
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		315.316.283	428.262.709
11.	Останати трошоци од работењето	212		47.669.255	57.453.202
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		368.973.788	363.954.272
12.a.	Плати и надоместоци на плати (нето)	214		229.616.041	226.318.429

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		22.239.327	21.876.783
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		88.803.196	87.923.661
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		28.315.224	27.835.399
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		223.255.112	261.131.213
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219		4.192.000	300.000
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		94.170	448.795
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		11.217.007	8.847.421
17.	Останати расходи од работењето	222		29.282.883	110.994.868
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		51.789.268	51.989.254
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва (225+226+227+228)	224		1.481.984	22.655.147
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225		0	0
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226		0	18.820.786
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		1.481.984	3.834.361
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228		0	0
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		0	0
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		46.855.908	26.069.350
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		3.451.376	3.264.757
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		0	0
24.	Останати финансиски приходи	233		0	0
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		6.654.671	11.988.978
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		611.282	319.961
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236		0	0
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		611.282	319.961
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238		0	0
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		1.946.351	84.580
28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		4.097.038	11.584.437

05

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241		0	0
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242		0	0
31.	Останати финансиски расходи	243		0	0
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244		0	0
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245		0	0
34.	Добивка од редовното работење (201+223+244) - (204-205+207+234+245)	246		1.494.371.318	1.321.248.207
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) - (201+223+244)	247		0	
36.	Нето добивка од прекинати работења	248		0	0
37.	Нето загуба од прекинати работења	249		0	0
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.494.371.318	1.321.248.206
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		4.529.565	3.470.300
41.	Одложени даночни приходи	253		0	0
42.	Одложени даночни расходи	254		0	0
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.489.841.753	1.317.777.906
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		337	327
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА / ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.489.841.753	1.317.777.906
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.488.031.503	1.319.549.326
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		1.810.250	0
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263		0	1.771.420
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		0	0
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		2.639	2.341
48.б.	Вкупно разводната заработувачка по акција	266		0	0
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267		0	0
48.г.	Разводната заработувачка по акција од прекинато работење	268		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА
за периодот од 01.01 до 31.12. 20 13 година

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.489.841.753	1.317.777.906
2.	Загуба за годината	270		0	
3.	Останата сеопфатна добивка (273+275+277+279+281+283) - 274+276+278+280+282+284)	271		55.617.129	391.755
4.	Останата сеопфатна загуба (274+276+278+280+282+284) - 273+275+277+279+281+283)	272			0
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273		292.129	395.000
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274		0	3.245
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		0	0
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		0	0
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277		0	0
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278		0	0
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279		55.325.000	0
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280		0	0
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		0	0
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		0	0
15.	Удел во останата сеопфатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283		0	0
16.	Удел во останата сеопфатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284		0	0
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеопфатна добивка	285		0	0
18.	Нето останата сеопфатна добивка (271-285)	286		55.617.129	391.755
19.	Нето останата сеопфатна загуба (285- 271) или (272 + 285)	287		0	
20.	Вкупна сеопфатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.545.458.882	1.318.169.661
20.а.	Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.543.586.503	1.319.944.326
20.б.	Сеопфатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		1.872.379	0
21.	Вкупна сеопфатна загуба за годината (270-286) или (287-269)	291		0	0
21.а.	Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292		0	0
21.б.	Сеопфатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293		0	1.774.665

as

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-
(Се назначува главната приходна шифра на дејноста утврдена со Националната класификација на дејности)

2	3	5	1
---	---	---	---

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ

0	1	0	3	9	7	0	4	5	5	0	5	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Увер. бр.

1	2	-	3	4	2	6	4	/	2
од		27	11	2012					

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото: _____

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС:

4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---

Во, Скопје

На ден 31.03 2014 година

Одговорно лице на субјектот

Раководител

--	--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

1 2 3
Вид работа

0	4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---	---

4 5 6 7 8 9 10 11
Идентификационен број (ЕМБС)

3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26
Резервни кодекси

Назив на друштвото

ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

Борис Трајковски бр.94,

Скопје

02-2786-151

Единствен даночен број

4	0	3	0	9	5	4	2	5	9	6	7	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)
на ден 31.12. 20 13 година

(во денари)

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: A. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.484.382.105	2.356.467.589
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		24.969.073	25.121.256
3.	Издатоци за развој	003		0	0
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		20.935.179	21.087.362
5.	Гудвил	005		4.033.894	4.033.894
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006		0	0
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008		0	0
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.344.089.632	2.250.643.333
10.	Недвижности (011+012)	010		1.210.192.601	1.138.991.656
10.а.	Земјиште	011		817.814.305	776.731.379
10.б.	Градежни објекти	012		392.378.296	362.260.277

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		826.344.932	875.858.108
12.	Транспортни средства	014		954.323	4.633.847
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		11.149.270	11.880.035
14.	Биолошки средства	016		0	0
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		1.300.195	0
16.	Материјални средства во подготовка	018		294.148.311	219.279.687
17.	Останати материјални средства	019		0	0
18.	III. ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020		115.323.400	80.703.000
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		0	0
20.	Вложувања во подружници	022		0	0
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023		0	0
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024		0	0
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		0	0
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		0	0
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027		0	0
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		0	0
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		0	0
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	VI. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032		0	0
28.	Побарувања од купувачи	033		0	0
29.	Останати долгорочни побарувања	034		0	0
30.	VII. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		0	0

98

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		3.497.552.871	2.611.782.415
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		602.506.005	710.277.983
33.	Залихи на сировини и материјали	038		198.380.881	293.506.474
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		291.709.673	315.035.171
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		32.099.554	38.547.911
36.	Залихи на готови производи	041		80.127.211	62.913.688
37.	Залихи на трговски стоки	042		188.686	274.739
38.	Залихи на биолошки средства	043		0	0
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУЃУВАЊЕ) НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	0
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		344.388.972	329.514.427
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		113.370.190	175.646.855
42.	Побарувања од купувачи	047		194.358.780	116.439.415
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		3.962.798	8.493.640
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		31.818.939	27.754.062
45.	Побарувања од вработените	050		878.265	1.180.455
46.	Останати краткорочни побарувања	051		0	0
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	14.022.000
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054		0	0
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055		0	0
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056		0	0
50.	Побарувања по дадени заеми	057		0	0
51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		0	14.022.000

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		2.550.657.894	1.557.968.005
52.а.	Парични средства	060		49.073.678	64.122.533
52.б.	Парични еквиваленти	061		2.501.584.216	1.493.845.472
53.	VI. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		26.803.901	38.277.214
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		6.008.738.877	5.006.527.218
55.	B. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		4.621.291.866	2.542.986.455

56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+077-078)	065		5.563.920.810	4.482.509.874
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		1.804.128.198	1.804.128.198
58.	II. ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		0	0
59.	III. СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068		0	0
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		79.590.451	24.265.451
62.	VI. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		599.284.522	598.992.767
63.	Законски резерви	072		349.678.081	349.678.081
64.	Статутарни резерви	073		0	0
65.	Останати резерви	074		249.606.441	249.314.686
66.	VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		1.591.075.886	737.345.552
67.	VIII. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		0	0
68.	IX. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.489.841.753	1.317.777.906
69.	X. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XI. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079		0	0
71.	XII. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080		0	0

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		338.791.935	399.078.930
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		66.684.015	70.081.235
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		56.271.051	57.745.272
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084		10.412.964	12.335.963
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086		0	0
78.	Обврски спрема добавувачи	087		0	0
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088		0	0
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089		0	0
81.	Обврски по заеми и кредити	090		0	0
82.	Обврски по хартии од вредност	091		0	0
83.	Останати финансиски обврски	092		0	0
84.	Останати долгорочни обврски	093		0	0
85.	III. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094		0	0
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до 108)	095		272.107.920	328.997.695
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		13.286.326	11.047.520
88.	Обврски спрема добавувачи	097		220.484.230	281.365.979
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		7.018.962	8.567.032
90.	Обврски по основ на даноци и придонеси на плата и надомести на плата	099		5.800.626	5.407.426
91.	Обврски кон вработените	100		12.706.269	11.691.046
92.	Тековни даночни обврски	101		3.498.501	266.939
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		8.849.950	10.185.849
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103		0	0

05

Реден број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
95.	Обврски по заеми и кредити	104		0	0
96.	Обврски по хартии од вредност	105		0	0
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		39.501	37.349
98.	Останати финансиски обврски	107		0	0
99.	Останати краткорочни обврски	108		423.555	428.555
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		106.026.132	124.938.414
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТТУЃУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110		0	0
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		6.008.738.877	5.006.527.218
103.	Ѓ. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА-ПАСИВА	112		4.621.291.866	2.542.986.455

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Габриела Барлакоска

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ

0	1	0	3	9	7	0	4	5	5	0	5	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Увер. бр.

1	2	-	3	4	2	6	4	/	2
од			27	11	2012				

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на друштвото: _____

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС:

4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---

Во, _____ Скопје

На ден _____ 31.03 _____ 2014 година

Лице одговорно за составување на билансот _____

Раководител _____

Раководител

Образец „ДЕ“

--	--	--	--

Период

--	--

Контролор

--	--	--

Вид работа

0	4	0	5	3	3	9	7
---	---	---	---	---	---	---	---

Идентификационен број (ЕМБС)

3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Резервни кодекси

Назив на субјектот

ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон

Борис Трајковски бр.94,

Скопје

02-2786-151

Единствен даночен број

4	0	3	0	9	5	4	2	5	9	6	7	7
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

КОНСОЛИДИРАНИ ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ

за државна евиденција за субјектите кои
не применуваат посебни сметковни планови
(големи, средни, мали и микро субјекти)

за 2013 година

(во денари)

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	003д	Набавна вредност на компјутерскиот софтвер	601	0	0
1.а.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер	602	0	0
1.б.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер	603	0	0
1.в.	003д-008д-009д	Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер (< или = АОП 004 од БС)	604	0	0
		Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
2	010д	Земјишта	605	817.814.305	776.731.379
3	014д	Шуми	606	0	0
4	011д	Набавна вредност на становите и станбените згради	607	2.422.329.168	2.367.286.465
4.а.	018д	Вредносно усогласување на становите и станбените згради	608	0	0
4.б.	019д	Акумулирана амортизација на становите и станбените згради	609	2.029.950.872	2.005.026.188
4.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на становите и станбените згради (< или = АОП 012 од БС)	610	392.378.296	362.260.277
5	011д	Набавна вредност на нестанбени згради	611	0	0

78

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
5.а.	018д	Вредносно усогласување на нестанбените згради	612	0	0
5.б.	019д	Акумулирана амортизација на нестанбените згради	613	0	0
5.в.	011д-018д-019д	Сегашна вредност на нестанбените згради (< или = АОП 012 од БС)	614	0	0
6.	012д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	615	0	0
7.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	616	0	0
7.а.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	617	0	0
7.б.	019д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	618	0	0
7.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	619	0	0
8.	014д	Набавна вредност на основното стадо	620	0	0
8.а.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	621	0	0
8.б.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	622	0	0
8.в.	014д-018д-019д	Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	623	0	0
9.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	624	0	0
10.	016д	Вложувања во природни богатства во подготовка	625	0	0
11.	016д	Подобрување на земјиштето	626	0	0
		В. ПРИХОДИ			
12.		I. Приходи од продажба	627	3.979.724.788	4.173.411.943
13.	73д и 74д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	628	0	0
14.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	629	0	0
15.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	630	3.406.106.593	3.416.652.684
16.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	631	557.723.809	743.975.333

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
17.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ (< или = АОП 202 од БУ)	632	0	0
18.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	633	0	0
19.	746	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	634	13.804.024	10.660.826
20.	746д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	635	2.090.362	2.123.100
21.	747	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	636	0	0
22.		II. Останати приходи	637	21.641.956	43.295.607
23.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	638	3.702.961	22.214.051
24.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	639		
25.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност (< или = АОП 203 од БУ)	640	0	0
26.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	641	0	0
27.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	642	2.140.265	1.081.856
28.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	643	0	0
29.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	644	0	0
30.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	645	0	0
31.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	646	0	0
32.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	647	0	0
33.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	648	13.076	14.240
34.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	649	15.431.954	19.762.504

70

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
35.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	650	353.700	221.530
36.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	651	0	1.426
37.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	652	0	0
38.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	653	0	0
39.		III. Финансиски приходи	654	0	4.117.760
40.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	655	0	4.117.760
		Г. РАСХОДИ			
41.		I. Трошоци за сировини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар	656	1.181.796.913	1.437.655.586
42.	400д	Трошоци за сировини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	657	291.355.735	365.118.000
43.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	658	9.663.724	10.986.179
44.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	659	0	0
45.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	660	1.519.676	1.890.153
46.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	661	98.789.076	95.318.775
47.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	662	2.426.085	2.438.225
48.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	663	1.191.469	972.587
49.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	664	0	0
50.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	665	271.516.094	321.009.804
51.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	666	452.274.628	581.696.549
52.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	667	52.509.461	56.380.673
53.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	668	550.965	1.844.641
54.		II. Трошоци за услуги	669	207.999.028	282.084.981

JB

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	П О З И Ц И Ј А	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
55.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	670	51.727.987	53.870.051
56.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	671	36.650.239	87.717.794
57.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	672	3.404.283	4.351.380
58.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	673	0	0
59.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	674	0	0
60.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	675	110.430.357	130.083.528
61.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	676	0	0
62.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	677	5.786.162	6.062.228
63.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	678	0	0
64.	416д	Трошоци за истражување и развој (< или = АОП 211 од БУ)	679	0	0
65.		III. Надомести на трошоците за вработените	680	15.521.193	16.365.913
66.	420д	Вкалкуирани надомести за време на боледување	681	0	0
67.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	682	0	0
68.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	683	5.310.131	6.312.878
69.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	684	0	0
70.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	685	7.856.682	7.516.536
71.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	686	797.421	1.050.239
72.	449д	Појачана исхрана	687	1.556.959	1.486.260
73.		IV. Останати трошоци од работењето	688	60.463.286	67.630.215
74.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	689	5.204.455	5.846.438
75.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	690	0	0

28

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
76.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	691	5.080.113	1.735.495
77.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	692	0	0
78.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	693	513.900	1.916.995
79.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	694	1.115.999	1.119.631
80.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	695	0	0
81.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	696	0	0
82.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	697	0	0
83.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	698	0	0
84.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	699	4.906.610	2.769.778
85.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	700	4.690.491	4.451.214
86.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	701	7.185.963	5.702.964
87.	445д	Премии за осигурување на лица (< или = АОП 212 од БУ)	702	879.564	850.926
88.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	703	2.665.036	2.788.493
89.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	704	451.029	14.728
90.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	705	0	0
91.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	706	0	292.523
92.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	707	27.770.126	40.141.030
93.		V. Останати расходи	708	0	2.216.460
94.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	709	0	2.216.460
95.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	710	0	0

Реден број	Група на сметки, сметка д = дел	ПОЗИЦИЈА	Ознака за АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
96.		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	711	0	0
97.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	712	0	0
98.		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите	713	417.641.486	1.109.522.076
99.		Исплатени дивиденди	714	417.641.486	1.109.522.076
		Д. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
100.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	715	337	327

Во, Скопје

На ден 31.03 2014 година

Лице одговорно за составување на образецот

Габриела Барлакоска

Габриела Барлакоска

Раководител

[Handwritten signature]

М.П. на ЦРМ и дата на приемот _____

Контролата ја извршиле _____

[][][]			[][][][][][][]							[][][]														
			Период							Контролор														
1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)							Резервни кодекси																

Назив на субјектот **ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ**

Адреса, седиште и телефон **Борис Трајковски бр.94, Скопје 02-2786-151**

Единствен даночен број **4 0 3 0 9 5 4 2 5 9 6 7 7**

КОНСОЛИДИРАНА СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)
 во периодот од 01.01. до 31.12. 20 13 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
1.	08,11	Вадење на декоративен камен и камен за градежништво, варовн	85.671.023
2.	08,12	Вадење на чакал и песок, глина и каолин	2.738.660
3.	23,51	Производство на цемент	3.257.117.617
4.	23,63	Производство на готова бетонска смеса	72.499.254
5.6.	46,71	Трговија на големо со цврсти, течни, гасовити горива и слични пр	532.234.913
7.	46,73	Трговија на големо со дрва, градежен материјал и санитарна опр	65.674.619
8.	46,77	Трговија на големо со отпадоци и остатоци	2.294.304
9.	52,21	Услужни дејности поврзани со копнениот превоз	40.164.922
10.	64,99	Други финансиско-услужни дејности, освен осигурување и пензи	51.789.268
11.	68,10	Купување и продажба на сопствен недвижен имот	3.086.224
12.	68,20	Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвиж	15.894.386
13.	82,99	Останати деловни помошно услужни дејности неспомнати на др	25.705.582

Handwritten mark

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. број	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			
19.			
20.			
21.			
22.			
ВКУПНО ПРИХОДИ (Збир од АОП 201 + 223 + 244 од Билансот на успех)			4.154.870.772

- 1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.
2) Во колоната за „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.
3) Во колоната за „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

2 3 5 1

Производство на цемент

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД _____ Производство на цемент _____ ДЕЈНОСТ-

2 3 5 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на билансот:

Име и презиме _____

Габриела Барлакоска

Овласт. Сметков./Сметководител

ЕМБГ 0 1 0 3 9 7 0 4 5 5 0 5 5

Увер. бр. 1 2 - 3 4 2 6 4 / 2
од 27 11 2012

Лице одговорно за составување на билансот:

Целосен назив на Друштвото: _____

Цементарница УСЈЕ АД - Скопје

ЕМБС: 4 0 5 3 3 9 7

Во, Скопје _____

На ден 31.03 2014 година

Одговорно лице на субјектот _____

Раководител _____

КОНСОЛИДИРАНИ ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Првوماјска 94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружниците во Косово и Бугарија се услуги за поддршка на продажбите на Групаацијата во Косово и Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Бројот на вработени на 31 декември 2013 година е 324 (2012: 331 вработени).

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА КОНСОЛИДИРАНАТА ГОДИШНА СМЕТКА

Консолидираната годишна сметка на Цементарница “Усје” АД - Скопје и неговите подружници (“Групаацијата”) беше подготвена во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013 и 187/2013) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

Консолидираната годишна сметка на Групацијата беше подготвена врз основа на историска набавна вредност и принципот на конзистентност во работењето, освен вложувањата во недвижности кои беа вреднувани според објективна вредност. Позициите во консолидираната годишната сметка на Групацијата се презентирани во македонски денари (МКД). Денарот (МКД) претставува официјална известувачка валута на Друштвото.

Основи за консолидација

Консолидираната годишна сметка се состои од годишната сметка на Друштвото и неговите три подружници: Cement Plus for Building Materials DOO - Косово со сопственост од 65%, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје во 100% сопственост на Друштвото и TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Друштвото. Годишната сметка на консолидираните подружници се подготвени за истата година на известување како и годишната сметка на матичната компанија, користејќи конзистентни сметководствени политики.

Сите меѓукомпаниски салда, трансакции, приходи и трошоци и добивки и загуби кои произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацијата, а кои се евидентираат како средства целосно се елиминирани. Подружниците се целосно консолидирани од датумот на превземањето, кој всушност е датум на кој Групацијата ја стекнала контролата, и продолжува да се консолидира се до датумот до кој таквата контрола ќе постои.

Неконтролираното учество претставува дел од добивката или загубата и нето средствата кои не се во сопственост на Групацијата и се претставени одделно во консолидираниот биланс на успех, и во капиталот на консолидираниот извештај за финансиската состојба, одделно од акционерскиот капитал на матичната компанија.

Консолидираната годишна сметка вклучува: Консолидиран Извештај на финансиската состојба изготвен со состојба на 31.12.2013 година, Консолидиран Извештај за сеопфатна добивка за годината која завршува на 31.12.2013 и овие Објаснувачки белешки.

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Групацијата има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постоењето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Групацијата има контрола над ентитетот. Набавната вредност на стекнатиот ентитет се утврдува според објективната вредност на дадените средства, издадените капитални инструменти и обврските настанати или претпоставени на датумот на размената, зголемена за трошоците кои директно може да се припишат на стекнувањето. Во одделните финансиски извештаи на Друштвото, вложувања во подружницата се прикажани по набавна вредност намалена за оштетување на вредноста. Алоцираните ефекти кои ја надминуваат акумулираната добивка на подружницата се сметаат како поврат на вложувањето и се признаваат како намалување на набавната вредност на вложувањето.

3.2. Преведување на странски валути

Групацијата и Друштвото ги подготвува финансиските извештаи во македонски денари, кои се функционална и презентациона валута на Групацијата и Друштвото за локални законски потреби. Секој ентитет во Групацијата определува сопствена функционална валута и елементите на финансиските извештаи за секој ентитет се мерат користејќи ја таа валута.

Трансакциите во странски валути иницијално се евидентираат во функционална валута по курсот кој е важечки на денот на трансакцијата. Монетарните и немонетарните средства и обврски деноминирани во странски валути се сведени во функционалната валута по курс кој е важечки на датумот на известување. Сите разлики се пренесени во билансот на успех.

Функционалната валута на домашните операции, РУДМАК ДООЕЛ експорт - импорт Скопје е МКД. Функционалната валута на странските операции, Cement Plus for Building Materials - Косово како и за Тројан Цем - Бугарија е евро. На секој датум на известување, средствата и обврските на оваа подружница се сведени преку конверзија на евра во валутата на презентирање на Цементарница “Усје” АД (македонски денар) по курс кој важи на датумот на известување (2013: МКД 61,5113 за 1 ЕУР; 2012: МКД 61,5000 за 1 ЕУР), а неговиот биланс на успех е сведен по пондериран просечен годишен курс (2013: МКД 61,5647 за 1 ЕУР; 2012: МКД 61,5214 за 1 ЕУР). Курсните разлики кои произлегуваат од ова сведување се пренесени директно во останата сеопфатна добивка. При продажба на странскиот ентитет кумулативот од овие разлики признати во останата сеопфатна добивка кој се однесува на соодветниот странски ентитет се признава во билансот на успех.

3.3. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФИ од страна на Друштвото (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР коригиран за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради оштетување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или отуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата. Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради оштетување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на исцрпеноста. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се преоценуваат на секој датум на известување

3.4. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групацијата. Вложувањата во недвижности се водат по објективна вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во објективната вредност на вложувањата во недвижности се признаваат во билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Објективната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба, а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Групацијата, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Групацијата се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројки и опрема до датумот кога е направен преносот. Секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, се третира на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

3.5. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

3.6. Побарувања и обврски - Финансиски инструменти

Сите финансиски инструменти иницијално се признаваат според трансакциската вредност вклучувајќи ги директните зависни трошоци на трансакција.

При иницијалното признавање, Групацијата ја одредува класификацијата на финансиското средст-во. Класификацијата зависи од целта за која е набавено финансиското средство.

3.6.1. Побарувања

Побарувања од купувачите се вреднуваат по фактурна вредност намалена за исправката поради намалување на вредноста на овие побарувања. Исправката на вредноста на спорни и сомнителни побарувањата од купувачите се утврдува кога постои објективен доказ дека Групацијата нема да може да ги наплати сите побарувања согласно претходно договорените услови на побарувањата. Значајните финансиски потешкотии на должникот, веројатноста дека должникот ќе влезе во стечајна постапка или ќе спроведе финансиска реорганизација, и потешкотиите при извршувањето на плаќањата се сметаат за индикатори дека побарувањата од купувачите се застарени.

Износот на исправката на вредноста е разликата меѓу сметководствената вредност и надоместувачката вредност, која е сегашна вредност на очекуваниот паричен тек, дисконтиран по пазарна каматна стапка која се користи за позајмици под слични услови. Кога побарувањето не може да се наплати, се врши исправка на вредноста на тоа побарување. Последователните наплати на износите претходно отпишани се признаваат како приход наспроти “трошоци за продажба и маркетинг” во добивката или загубата.

3.6.2. Обврски

Обврски спрема добавувачи претставуваат обврска да се плати за набавки на стоки или услуги кои биле набавени или обезбедени во редовниот тек на работењето од страна на добавувачите. Истите се класифицираат како тековни обврски доколку доспеаноста за плаќање е во рамките на една година или помалку (или доколку нормалниот оперативен циклус на работењето е подолг од една година). Доколку е спротивно, тие се класифицираат како нетековни обврски.

Обврски спрема добавувачи почетно се вреднуваат по објективна вредност, додека последователно, се вреднуваат според амортизирачката вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Обврските спрема поврзаните друштва, обврските по заеми, обврските спрема кредитните институции, обврските за аванси, обврските спрема добавувачите и останатите долгорочни обврски се искажуваат по номинална вредност, зголемена за достасаните камати според склучениот договор. Долгорочните резервирања се искажуваат како долгорочни обврски за гаранции и отпремнини.

3.7. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува суровини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за применливите варијабилни продажни трошоци.

Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

3.8. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

3.9. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

3.10. Даноци

Тековен данок

Трошокот за данокот на добивка се состои од тековен данок на непризнаени расходи и данок на исплатена дивиденда и друга распределба на добивката. Даночната стапка за 2013 и 2012 година изнесува 10%.

Данок на непризнаени расходи

Пресметката и плаќањето на данокот од добивка е во согласност со Законот за данок на добивка кој го подразбира моделот на оданочување на даночно непризнаените трошоци со корекција за износот на даночниот кредит и даночните ослободувања. Плаќањето на месечната обврска е аконтативно и тоа само на непризнаените расходи.

Данок на исплата на дивиденда и друга распределба на добивката

Износот којшто се распределува во вид на дивиденда и други распределби од добивката било да е во паричен или непаричен облик се оданочува во моментот на нивната исплата.

Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат намалени за износот на данокот на додадена вредност, освен:

- Кога данокот на додадена вредност на набавка на средства или услуги не е надоместлив од даночната власт, во кој случај данокот на додадена вредност се признава како дел од трошоците за стекнување на средство или како дел од трошокот каде што е соодветно; и
- Побарувања и обврски кои се искажани со вклучен износ на данок на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се надоместува од, или се плаќа на даночните власти се вклучува како дел од побарувањата или обврските во извештајот на финансиска состојба.

3.11. Бенефиции на вработените

Пензии

Групацијата, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Групацијата ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови. Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Групацијата не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Друштвото признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Групацијата е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирани во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 годна, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Групацијата на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка за дефинирани користи беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Групацијата.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

3.12. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат: кога Групацијата има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Друштвото се состојат од резервации за отпремнини, јубилејнинагради, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

3.13. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Групацијата ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, рабати и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

3.14. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавачот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

3.15. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Групаацијата се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Групаацијата.

3.16. Последователни настани

Настаните после датумот на билансот на состојба, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на билансот на состојба, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на билансот на состојба имаат третман на не корективни настани.

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

Групаацијата прави проценки и претпоставки за во иднина. Резултирчките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на идната финасиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални суровини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во онаква какви што биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива односно со Законот за екологија применлив во земјата во која друштвата работат (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлациски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Бенефиции на вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефиции за вработените.

Групацијата користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Групацијата ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики на Групацијата се применуваат од период до период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСФИ.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Основните финансиски обврски на Групацијата ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Групацијата располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Друштвото.

Групацијата во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Камаџен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Групацијата се во голема мера независни од промената на пазарните каматните стапки.

б) Девизен ризик

Изложеноста на Групацијата на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2013 година.

в) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани. Групацијата својата ликвидност ја управува на дневна основа. Во функција на заштита од неликвидност, друштвото држи значен износ на парични средства како паричен депозит. Групацијата држи одредена резерва на средства и на својата трансакциска сметка. Ризикот од неликвидност на друштвото е низок. Групацијата има неплатени тековни обврски само за оние чија валута за наплата не е достасана.

г) Кредитен ризик

Групацијата немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Групацијата имаат воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Групацијата има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Групацијата бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Групацијата, кои се состојат од пари и парични средства, финансиски вложувања расположиви за продажба и останати финансиски средства (нетековни), максималната изложеност на Групацијата на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2013	42.508.662	4.033.894	-	-	-	46.542.556
Зголемување	467.667	-	-	-	-	467.667
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2013	42.976.329	4.033.894	-	-	-	47.010.223
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2013	21.421.300	-	-	-	-	21.421.300
Амортизација	619.850	-	-	-	-	619.850
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2013)	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2013)	20.935.179	4.033.894	-	-	-	24.969.073
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2013	21.087.362	4.033.894	-	-	-	25.121.256
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2012	40.685.257	4.033.894	-	-	-	40.685.257
Зголемување	5.478.405	-	-	-	-	5.478.405
Намалување	(3.655.000)	-	-	-	-	(3.655.000)
Салдо на 31 Декември 2012	42.508.662	4.033.894	-	-	-	46.542.556
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2012	17.338.100	-	-	-	-	17.338.100
Амортизација	7.438.200	-	-	-	-	7.438.200
Намалување	(3.355.000)	-	-	-	-	(3.355.000)
Салдо на 31 Декември 2012	21.421.300	-	-	-	-	21.421.300
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2012	21.087.362	4.033.894	-	-	-	25.121.256
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2012	23.347.157	4.033.894	-	-	-	27.381.051

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2013	834.588.060	2.367.293.466	4.444.772.952	219.279.687	7.865.934.165
Зголемување	51.799.289	55.023.433	145.811.408	324.083.914	576.718.044
Намалување	(2.657.400)	-	(93.413.439)	(249.215.290)	(345.286.129)
Курсни разлики	1.459	13.210	8.270	-	22.939
Салдо на 31 Декември 2013	883.731.408	2.422.330.109	4.497.179.191	294.148.311	8.097.389.019
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2013	57.856.681	2.005.033.189	3.552.400.962	-	5.615.290.832
Амортизација	8.060.422	24.922.849	196.959.794	-	229.943.065
Намалување	-	-	(90.632.075)	-	(90.632.075)
Курсни разлики	-	(4.226)	1.984	-	2.242
Салдо на 31 Декември 2013	65.917.103	2.029.951.812	3.658.730.665	-	5.754.599.580
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2013	817.814.305	392.378.297	838.448.526	294.148.311	2.342.789.439
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2013	776.731.379	362.260.277	892.371.990	219.279.687	2.250.643.333
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2012	802.950.582	2.339.467.550	4.531.836.978	171.610.674	7.845.865.784
Зголемување	31.638.937	30.744.544	121.929.672	249.334.535	433.647.688
Намалување	-	(2.911.192)	(208.989.516)	-	(211.900.708)
Курсни разлики	(1.459)	(7.436)	(4.182)	-	(13.077)
Салдо на 31 Декември 2012	834.588.060	2.367.293.466	4.444.772.952	219.279.687	7.865.934.165
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2012	47.129.716	1.981.167.970	3.541.893.613	-	5.570.191.299
Амортизација	10.726.965	24.511.739	218.454.309	-	253.693.013
Намалување	-	(643.660)	(207.942.033)	-	(208.585.693)
Курсни разлики	-	(2.860)	(4.927)	-	(7.787)
Салдо на 31 Декември 2012	57.856.681	2.005.033.189	3.552.400.962	-	5.615.290.832
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2012	776.731.379	362.260.277	892.371.990	219.279.687	2.250.643.333
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2012	755.820.866	358.299.580	989.943.365	171.610.674	2.275.674.485

9. БИОЛОШКИ СРЕДСТВА

2013	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обртно стадо	Повеќе-годишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2013	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2013	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2013	-	-	-	-	-	-
2012						
Состојба на 1 Јануари 2012	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2012	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2012	-	-	-	-	-	-

10. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Вложувања во конвертибилни обврзници	-	-
Вкупно:	-	-

Број на конвертибилни обврзници:

Права кои ги носат конвертибилните обврзници:

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	194.358.780	116.439.415
Побарувања од купувачи во странство	113.370.190	175.646.855
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	881.627	881.627
Вредносно усогласување на побарувања	(881.627)	(881.627)
Вкупно:	307.728.970	292.086.270

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	355.660.641	297.127.125
Парични средства во денарска благајна	29.433	19.065
Девизна сметка	2.194.967.820	1.260.821.815
Девизна благајна	-	-
Вкупно:	2.550.657.894	1.557.968.005

13. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба						
		2013	01.01.2013	%	зголем.	намал.	31.12.2013	%
Обични акции	Физички лица		90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица		1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции		-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО		-	-	-	-	-	-
Вкупно			1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба						
		2012	01.01.2012	%	зголем.	намал.	31.12.2012	%
Обични акции	Физички лица		90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица		1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции		-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО		-	-	-	-	-	-
Вкупно			1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

14. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:	Тековна година	Претходна година
Вид на обврска:		
Вид на обезбедување:		
Обврски спрема поврзани друштва	-	-
Обврски кон добавувачи	-	-
Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми	-	-
Обврски по основ на кредити	-	-
Обврски по основ на заеми	-	-
Останати долгорочни обврски:	-	-
Вкупно:	-	-

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	171.126.080	169.014.549
Добавувачи во странство	51.995.825	117.788.513
Добавувачи за нефактурирани стоки	10.648.648	5.610.435
Вкупно:	233.770.556	292.413.497

16. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Краткорочни кредити во земјата	-	-
Краткорочни кредити во странство	-	-
Вкупно:	-	-

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	3.406.106.593	3.416.746.410
Приходи од продажба во странство	557.723.809	743.881.607
Вкупно:	3.963.830.402	4.160.628.017

18. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	15.894.386	12.783.926
Приходи од наплатени отпишани побарувања	-	-
Приходи од државни поддршки	-	-
Вкупно:	15.894.386	12.783.926

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	88.378.226	141.587.845
Трошоци за саеми	-	-
Наемнина	5.786.162	6.062.228
Дневници за службени патувања и патни трошоци	5.204.455	5.846.438
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	-	-
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама	141.650	126.250
Премии за осигурување	8.065.527	6.553.890
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	2.665.036	2.788.493
Трошоци за ревизија	1.592.507	2.081.954
Трошоци за останати интелектуални услуги	11.768.122	18.177.224
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	86.545	436.816
Загуби од отуѓување на нетековни средства	2.778.494	3.634.215
Останати расходи	6.017.742	10.337.084
Вкупно останати оперативни расходи	132.484.466	197.632.437

20. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	113.370.190	175.646.855
Обврски по основ на купопродажни односи	13.286.326	11.047.520
Приходи од продажба на готови производи	34.955.696	284.637.972
Приходи од продажба на стоки	488.309.403	243.328.116